

P7_TA(2011)0136

Minimalne normy dotyczące procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej *I**

Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego z dnia 6 kwietnia 2011 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie minimalnych norm dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej w państwach członkowskich (przekształcenie) (COM(2009)0554 – C7-0248/2009 – 2009/0165(COD))

(Zwykła procedura ustawodawcza – przekształcenie)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji skierowany do Parlamentu i Rady (COM(2009)0554),
 - uwzględniając art. 251 ust. 2 oraz art. 63 akapit pierwszy ust. 1 lit. d) i ust. 2. lit. a) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zgodnie z którymi Komisja przedstawiła wniosek Parlamentowi (C7-0248/2009),
 - uwzględniając komunikat Komisji skierowany do Parlamentu i Rady pt. „Konsekwencje wejścia w życie traktatu lizbońskiego dla trwających międzyinstytucjonalnych procedur decyzyjnych” (COM(2009)0665),
 - uwzględniając art. 294 ust. 3 i art. 78 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno - Społecznego z dnia 28 kwietnia 2010 r.¹
 - uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie bardziej uporządkowanego wykorzystania techniki przekształcania aktów prawnych²,
 - uwzględniając rezolucję z dnia 10 marca 2009 r. w sprawie przyszłości wspólnego europejskiego systemu azyłowego³,
 - uwzględniając pismo Komisji Prawnej z dnia 2 lutego 2010 r. skierowane do Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zgodnie z art. 87 ust. 3 Regulaminu,
 - uwzględniając art. 87 i 55 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A7-0085/2011),
- A. mając na uwadze, że zdaniem konsultacyjnej grupy roboczej złożonej z odpowiednich służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji omawiany wniosek nie zawiera żadnych zmian merytorycznych oprócz tych, które już zaznaczono jako takie we wniosku, oraz że w odniesieniu do kodyfikacji niezmiennych przepisów poprzednich aktów wraz ze zmianami merytorycznymi, wniosek zawiera zwykłą kodyfikację

¹ Dz.U. C 19 z 19.1.2011, s. 85.

² Dz.U. C 77 z 28.3.2002, s. 1.

³ Dz.U. C 87E z 1.4.2010, s. 10.

istniejących tekstów bez żadnych zmian merytorycznych,

1. zatwierdza swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w wersji uwzględniającej zalecenia konsultacyjnej grupy roboczej służb prawnych Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji;
2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeżeli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do wniosku lub zastąpienie go innym tekstem;
3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie, Komisji i parlamentom narodowym.

P7_TC1-COD(2009)0165

Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 6 kwietnia 2011 r. w celu przyjęcia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/.../UE w sprawie minimalnych norm dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej w państwach członkowskich

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 78 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą²,

a także mając na uwadze, co następuje:

¹ Dz.U. C 18 z 19.1.2011, s. 85.

² Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 6 kwietnia 2011 r.

- (1) Do dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich¹ wprowadzonych ma być szereg zasadniczych zmian. Dla zachowania przejrzystości dyrektywę tę należy przekształcić.
- (2) Wspólna polityka azylowa, w tym wspólny europejski system azylowy, jest integralnym elementem wytyczonego przez Unię Europejską celu, polegającego na stopniowym ustanowieniu przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości otwartej dla tych, którzy, zmuszeni przez okoliczności, poszukują zgodnie z prawem ochrony w Unii.
- (3) Na specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniach 15 i 16 października 1999 r. Rada Europejska uzgodniła podjęcie wysiłków mających na celu ustanowienie wspólnego europejskiego systemu azylowego, opartego na pełnym i integralnym stosowaniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., zmienionej protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r. („Konwencja genewska”), potwierdzając w ten sposób zasadę non-refoulement i zapewniając, że nikt nie będzie odsyłany tam, gdzie narażony jest na prześladowania.
- (4) W konkluzjach z Tampere przewidziano, że w niedługim terminie wspólny europejski system azylowy powinien objąć wspólne normy w zakresie sprawiedliwych i skutecznych procedur azylowych w państwach członkowskich, a w dłuższym terminie przepisy wspólnotowe prowadzące do wspólnej procedury azylowej we Wspólnocie Europejskiej.
- (5) Dyrektywa 2005/85/WE była pierwszym środkiem w zakresie procedur azylowych.

¹ Dz.U. L 326 z 13.12.2005, s. 13.

- (6) Pierwsza faza tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego została już obecnie zrealizowana. Rada Europejska zebrana w dniu 4 listopada 2004 r. przyjęła program haskim, w którym wyznaczono cele do osiągnięcia w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w latach 2005-2010. W tym kontekście w programie haskim wezwano Komisję Europejską do zakończenia oceny aktów prawnych przyjętych w ramach tej pierwszej fazy oraz do przedłożenia Radzie i Parlamentowi Europejskiemu aktów i środków, które mają zostać przyjęte w ramach drugiej fazy, tak by mogły one zostać przyjęte przed 2010 r. Zgodnie z programem haskim, stworzenie wspólnego europejskiego systemu azylowego służy realizacji celu zakładającego ustanowienie wspólnej procedury azylowej oraz jednolitego statusu obowiązujących na terytorium całej Unii.
- (7) W Europejskim pakcie o migracji i azylu przyjętym w dniu 16 października 2008 r. Rada Europejska odnotowała znaczące różnice między poszczególnymi państwami członkowskimi w zakresie udzielania ochrony oraz wezwała do podjęcia nowych inicjatyw, w tym do przedłożenia wniosku dotyczącego ustanowienia jednolitej procedury azylowej obejmującej wspólne gwarancje, by dopełnić proces ustanawiania wspólnego europejskiego systemu azylowego przewidzianego w programie haskim.
- (8) Należy zmobilizować zasoby Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu, *między innymi* w celu odpowiedniego wsparcia wysiłków państw członkowskich w odniesieniu do wdrożenia norm określonych w drugiej fazie tworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego, w szczególności tych państw członkowskich, których systemy azylowe poddawane są szczególnej i nieproporcjonalnej presji, zwłaszcza za względu na ich położenie geograficzne lub sytuację demograficzną. *W państwach członkowskich, które – w stosunku do liczby ludności – otrzymują nieproporcjonalnie wysoką liczbę wniosków o azyl należy również bezzwłocznie udostępnić wsparcie finansowe oraz administracyjne wsparcie techniczne w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców i odpowiednio Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu, tak aby państwa tego mogły zastosować się do przepisów niniejszej dyrektywy. [Popr. 1]*

- (9) W celu zagwarantowania kompleksowej i skutecznej oceny potrzeby uzyskania ochrony międzynarodowej przez wnioskodawców w rozumieniu dyrektywy [.../.../UE] [w sprawie minimalnych norm kwalifikowania i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej zakresu udzielanej ochrony (dyrektywy w sprawie kwalifikowania)], unijne ramy procedur udzielania pomocy międzynarodowej powinny opierać się na koncepcji jednolitej procedury azylowej.
- (10) Głównym celem niniejszej dyrektywy jest stworzenie dalszych minimalnych norm dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej w państwach członkowskich w dążeniu do ustanowienia w Unii wspólnej procedury azylowej.
- (11) Zbliżenie przepisów dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej powinno pomóc w ograniczeniu wtórnego przepływu wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową między państwami członkowskimi, w przypadkach, w których tego rodzaju przepływ byłby spowodowany różnicami w ramach prawnych oraz stworzeniu równorzędnych warunków stosowania dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania] w państwach członkowskich.
- (12) Z samego charakteru minimalnych norm wynika, że państwa członkowskie powinny mieć możliwość wprowadzenia lub utrzymania korzystniejszych przepisów wobec obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, którzy poszukują ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, w przypadku gdy przyjmuje się, że taki wniosek złożyła osoba, która potrzebuje ochrony międzynarodowej w rozumieniu dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania].
- (13) Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Dyrektywa ma służyć w szczególności wspieraniu stosowania art. 1, 4, 18, 19, 21, 24 i 47 karty, i musi zostać odpowiednio do tego wdrażana. **[Popr. 2]**

- (14) W odniesieniu do traktowania osób objętych zakresem niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie związane są zobowiązaniami wynikającymi z aktów prawa międzynarodowego, których są stronami.
- (15) *Państwa członkowskie są zobowiązane do pełnego przestrzegania zasady non-refoulement i prawa do azylu, co obejmuje dostęp do procedury azylowej dla każdej osoby pragnącej ubiegać się o azyl i znajdującej się na obszarze ich jurysdykcji, w tym dla osób znajdujących się pod faktyczną kontrolą danego organu UE lub państwa członkowskiego. [Popr. 3]*
- (16) Istotne jest, aby decyzje w sprawie wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej podejmowane były na podstawie faktów oraz, w pierwszej instancji, przez organy, których personel posiada odpowiednią wiedzę i przechodzi niezbędne szkolenie w dziedzinie azylu i uchodźców. [Popr. 4]
- (17) Podejmowanie decyzji w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w możliwie jak najkrótszym terminie leży w interesie zarówno państw członkowskich, jak i wnioskodawców, przy czym nie może to stanowić przeszkody dla odpowiedniego i kompletnego rozpatrzenia wniosku.
- (18) Pojęcie porządku publicznego może obejmować między innymi skazanie za popełnienie poważnego przestępstwa.

- (19) W interesie prawidłowego uznania osób potrzebujących ochrony za uchodźców w rozumieniu art. 1 Konwencji genewskiej lub za osoby kwalifikujące się do objęcia ich ochroną uzupełniającą, każdy wnioskodawca powinien mieć skuteczny dostęp do procedur, możliwość współpracy i właściwego komunikowania się z właściwymi organami w celu przedstawienia istotnych okoliczności faktycznych swojej sprawy oraz **skuteczne** gwarancje proceduralne, by prowadzić swą sprawę na wszystkich etapach procedury. Ponadto procedura rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej powinna zasadniczo zapewniać wnioskodawcy przynajmniej prawo pobytu do czasu wydania **ostatecznej** decyzji przez organ rozstrzygający, **a w przypadku decyzji odmownej – przez czas konieczny na wniesienie środka odwoławczego w postępowaniu sądowym i tak długo, jak na to zezwoli właściwy organ sądowy**, możliwość skorzystania z usług tłumacza w celu przedstawienia swojej sprawy w przypadku przesłuchania przez organy, możliwość kontaktowania się z przedstawicielem Wysokiego Komisarza Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) oraz z organizacjami doradzającymi osobom wnioskującym o ochronę międzynarodową, prawo do odpowiedniego zawiadomienia o decyzji, faktycznego i prawnego uzasadnienia tej decyzji, możliwość konsultowania się z doradcą prawnym lub innym doradcą oraz prawo do uzyskania informacji o swojej sytuacji prawnej w decydujących momentach przebiegu procedury w języku, **który rozumie lub** co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez niego zrozumiany, jak również, w przypadku decyzji odmownej, prawo do skutecznego środka odwoławczego do sądu. **[Popr. 5]**
- (20) W celu zagwarantowania skutecznego dostępu do procedury rozpatrywania wniosków, urzędnicy, którzy jako pierwsi mają kontakt z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową, w szczególności osoby nadzorujące granice lądowe lub morskie albo prowadzący kontrolę graniczną, powinni otrzymać wytyczne i niezbędne przeszkolenie w zakresie rozpoznawania, **rejestracji i przekazywania organowi rozstrzygającemu** wniosków o ochronę międzynarodową **■**. Powinni oni być zdolni do udzielenia obywatelom państw trzecich lub bezpaństwowcom przebywającym na terytorium państw członkowskich, w tym na ich granicy, na wodach terytorialnych lub strefach tranzytowych, i pragnącym wystąpić o ochronę międzynarodową, wszelkich właściwych informacji na temat miejsca i trybu składania wniosków o ochronę międzynarodową. Jeżeli osoby te znajdują się na wodach terytorialnych państwa członkowskiego, powinny zostać przetransportowane na ląd, gdzie ich wnioski powinny zostać rozpatrzone zgodnie z niniejszą dyrektywą. **[Popr. 6]**

- (21) Ponadto należy ustanowić szczególne gwarancje proceduralne dla osób wymagających szczególnej troski, takich jak małoletni, małoletni bez opieki, **kobiety ciężarne**, osoby, które padły ofiarą tortur, zgwałcenia lub innych poważnych aktów przemocy, **np. aktów przemocy uwarunkowanej płcią i szkodliwych praktyk tradycyjnych**, oraz osoby niepełnosprawne, w celu stworzenia warunków niezbędnych do zapewnienia im skutecznego dostępu do procedur oraz przedstawienia elementów potrzebnych do uzasadnienia wniosku o ochronę międzynarodową. **[Popr. 7]**
- (22) Krajowe środki dotyczące identyfikowania oraz dokumentowania symptomów i oznak tortur oraz innych poważnych aktów przemocy fizycznej lub psychicznej, w tym aktów przemocy seksualnej w procedurach objętych zakresem niniejszej dyrektywy powinny opierać się między innymi na Podręczniku skutecznego dochodzenia i dokumentacji w sprawach dotyczących stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (protokół istambulski).
- (23) W celu zagwarantowania równości materialnej między kobietami i mężczyznami występującymi z wnioskiem, w procedurze rozpatrywania wniosków należy uwzględnić aspekty związane z płcią. W szczególności przesłuchania należy zorganizować w taki sposób, by zarówno mężczyźni, jak i kobiety występujący z wnioskiem mogli, jeśli zwrócą się o to, opisać swoje przeżycia w sprawach związanych z prześladowaniem ze względu na płeć **osobie tej samej płci, specjalnie przeszkolonej w zakresie przesłuchań dotyczących prześladowań ze względu na płeć**. W procedurach opartych na koncepcji bezpiecznego kraju trzeciego, bezpiecznego kraju pochodzenia lub koncepcji kolejnego wniosku należy odpowiednio uwzględnić złożoność spraw, w których wniosek składany jest z przyczyn związanych z płcią. **[Popr. 8]**
- (24) Wdrażając niniejszą dyrektywę państwa członkowskie powinny w pierwszym rzędzie dążyć do „najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka”, zgodnie z konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka z 1989 r.
- (25) Procedury badania potrzeby uzyskania ochrony międzynarodowej należy zorganizować w sposób umożliwiający ■ organom **rozstrzygającym** skrupulatne rozpatrywanie wniosków o ochronę międzynarodową. **[Popr. 9]**

- (26) W przypadku gdy wnioskodawca składa kolejny wniosek, nie przedstawiając nowych dowodów lub argumentów, zobowiązanie państwa członkowskiego do przeprowadzenia pełnej procedury ponownego rozpatrzenia stanowiłoby niewspółmierne obciążenie. W tych przypadkach państwa członkowskie powinny mieć możliwość odrzucenia wniosku jako niedopuszczalnego zgodnie z zasadą powagi rzeczy osądzonej.
- (27) Wiele wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej składanych jest na granicy lub w strefie tranzytowej państwa członkowskiego przed wydaniem decyzji w sprawie wjazdu wnioskodawcy. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia procedur badania wniosków pod względem dopuszczalności i pod względem materialnym, umożliwiających podjęcie decyzji w sprawie wniosków złożonych na granicy lub w strefach tranzytowych na miejscu.
- (28) Przy ocenie zasadności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, kluczowym aspektem jest bezpieczeństwo wnioskodawcy w jego kraju pochodzenia. W przypadku gdy państwo trzecie może zostać uznane za bezpieczny kraj pochodzenia, państwa członkowskie powinny mieć możliwość uznania je jako bezpieczne i domniemywać, że jest ono bezpieczne dla danego wnioskodawcy, chyba że przedstawi on przeciwdowody.
- (29) Uwzględniając osiągnięty poziom harmonizacji w zakresie kwalifikowania obywateli państw trzecich i bezpaństwowców jako uchodźców powinno ustanowić się wspólne kryteria określania państw trzecich jako bezpiecznych krajów pochodzenia.
- (30) Uznanie państwa trzeciego za bezpieczny kraj pochodzenia do celów niniejszej dyrektywy nie może oznaczać stwierdzenia bezwarunkowej gwarancji bezpieczeństwa dla obywateli tego państwa. Ocena decydująca o takim uznaniu, z uwagi na jej charakter, może jedynie brać pod uwagę ogólne uwarunkowania cywilne, prawne i polityczne w tym państwie oraz to, czy osoby, które w danym państwie zostaną uznane winnymi prześladowań, tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania, lub karania, w praktyce podlegają karom. Z tego powodu istotne jest, aby państwo określone jako bezpieczne dla wnioskodawcy nie mogło dłużej za takie uchodzić w przypadku, gdy wnioskodawca wykaże, że istnieją ważne przyczyny przemawiające za tym, że dane państwo w jego szczególnej sytuacji nie może być dłużej uznawane za bezpieczne.

- (31) Państwa członkowskie powinny rozpatrzyć wszystkie wnioski pod względem merytorycznym, to jest ocenić, czy dany wnioskodawca kwalifikuje się do udzielenia mu ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą [.../.../UE] [dyrektywą w sprawie kwalifikowania], z wyjątkiem przypadków, w których niniejsza dyrektywa stanowi inaczej, w szczególności w przypadku, gdy można **mieć pewność**, że inne państwo rozpatrzyłoby wniosek lub zapewniłoby **skuteczną** ochronę. W szczególności, państwa członkowskie nie powinny być zobowiązane do merytorycznej oceny wniosku o udzielenie o ochrony międzynarodowej w przypadku, gdy kraj pierwszego azylu przyznał wnioskodawcy status uchodźcy lub inną **dostępną i skuteczną** ochronę, a wnioskodawca będzie podlegał readmisji do tego kraju. **Państwa członkowskie powinny postępować według tej zasady tylko, jeżeli dany wnioskodawca jest bezpieczny w danym państwie trzecim.** [Popr. 10]
- (32) Państwa członkowskie nie powinny być również zobowiązane do merytorycznej oceny wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku, gdy można zasadnie oczekiwać, że wnioskodawca z powodu wystarczającego związku z państwem trzecim, określonego prawem krajowym, może poszukiwać ochrony w tym państwie trzecim oraz że zachodzą okoliczności wskazujące, że wnioskodawca zostanie przyjęty lub będzie podlegał readmisji do tego państwa. Państwa członkowskie powinny postępować według tej zasady jedynie w przypadku, gdy można przyjąć, że dany wnioskodawca będzie bezpieczny w danym państwie trzecim. W celu uniknięcia wtórnego przepływu wnioskodawców powinno ustanowić się wspólne zasady, według których państwa członkowskie uznają lub określają państwa trzecie jako bezpieczne.

■ [Popr. 11]

- (33) W odniesieniu do cofnięcia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej państwa członkowskie powinny dopilnować, by osoby korzystające z ochrony międzynarodowej były należycie informowane o możliwym ponownym rozpatrzeniu ich statusu oraz miały możliwość przedstawienia swojego stanowiska zanim organy będą mogły podjąć umotywowaną decyzję o cofnięciu ich statusu.
- (34) W myśl podstawowej zasady prawa Unii, od decyzji podjętych w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz w sprawie cofnięcia statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej służą skuteczne środki odwoławcze do sądu.

- (35) Zgodnie z art. 72 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej niniejsza dyrektywa nie narusza wykonywania przez państwa członkowskie obowiązków dotyczących utrzymania porządku publicznego i ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego.
- (36) Niniejsza dyrektywa nie dotyczy przeprowadzanych między państwami członkowskimi postępowań regulowanych rozporządzeniem (UE) nr [...] ustanawiającym kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową, złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (rozporządzenie dublińskie).
- (37) Wnioskodawcy, do których zastosowanie ma rozporządzenie UE nr [...] [rozporządzenie dublińskie] powinni mieć możliwość skorzystania z podstawowych zasad i gwarancji określonych w niniejszej dyrektywie oraz szczególnych gwarancji na mocy powyższego rozporządzenia.
- (38) Wykonanie niniejszej dyrektywy powinno być oceniane w regularnych odstępach czasu.
- (39) W związku z tym, że cel niniejszej dyrektywy, mianowicie ustanowienie minimalnych norm dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej w państwach członkowskich, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast z uwagi na rozmiary lub skutki proponowanych działań możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podejmować środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia tego celu.
- (40) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej oraz do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana, ani nie ma ona do niej zastosowania.

- (41) Zobowiązanie do przeniesienia niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno ograniczać się do tych przepisów, które stanowią zasadniczą zmianę w porównaniu z dyrektywą 2005/85/WE. Zobowiązanie do przeniesienia przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z dyrektywy 2005/85/WE.
- (42) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu przeniesienia do prawa krajowego dyrektywy określonego w załączniku II część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1 Cel

Celem niniejszej dyrektywy jest ustanowienie minimalnych norm dotyczących procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy .../.../UE [dyrektywy w sprawie kwalifikowania] w państwach członkowskich.

Artykuł 2 Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

- a) „Konwencja genewska” oznacza Konwencję dotyczącą statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., zmienioną protokołem nowojorskim z dnia 31 stycznia 1967 r.;
- b) „wniosek” lub „wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej” oznacza wniosek o ochronę państwa członkowskiego złożony przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, którego można uznać za osobę ubiegającą się o status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej, i który nie występuje wyraźnie o inny rodzaj ochrony, pozostający poza zakresem dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], o który można osobno wystąpić;
- c) „wnioskodawca” lub „wnioskodawca ubiegający się o ochronę międzynarodową ” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta ostateczna decyzja;
- d) „wnioskodawca o szczególnych potrzebach” oznacza wnioskodawcę, który ze względu na wiek, płeć, **orientację seksualną, tożsamość płciową**, niepełnosprawność, **chorobę fizyczną lub psychiczną** lub konsekwencje tortur, zgwałcenia lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej potrzebuje specjalnych gwarancji, by móc skorzystać z praw i dopełnić obowiązków zgodnie z niniejszą dyrektywą; **[Popr. 13]**
- e) „ostateczna decyzja” oznacza decyzję, w której stwierdza się, czy obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi można nadać status uchodźcy lub status ochrony uzupełniającej na mocy dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], i która już nie podlega środkowi odwoławczemu w ramach rozdziału V niniejszej dyrektywy, niezależnie od tego, czy skutkiem takiego środka odwoławczego jest pozwolenie wnioskodawcom na pozostanie w danych państwach członkowskich w oczekiwaniu na jego wynik;

- f) „organ rozstrzygający” oznacza każdy organ quasi-sądowy lub organ administracyjny w państwie członkowskim odpowiedzialny za rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej i właściwy do podejmowania decyzji w takich sprawach w pierwszej instancji, z zastrzeżeniem załącznika I;
- g) „uchodźca” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, spełniającego wymogi art. 2 lit. d) dyrektywy [....../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania];
- h) „osoba kwalifikująca się do objęcia jej ochroną uzupełniającą” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który spełnia wymogi art. 2 lit. f) dyrektywy [....../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania];
- i) „ochrona międzynarodowa” oznacza uznanie przez państwo członkowskie obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca za uchodźcę lub osobę kwalifikującą się do objęcia jej ochroną uzupełniającą;
- j) „status uchodźcy” oznacza uznanie przez państwo członkowskie obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca za uchodźcę;
- k) „status ochrony uzupełniającej” oznacza uznanie przez państwo członkowskie obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca za osobę kwalifikującą się do objęcia jej ochroną uzupełniającą”;
- l) „małoletni” oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który nie ukończył 18 lat;
- m) „małoletni bez opieki” oznacza; małoletniego określonego w art. 2 lit. l) dyrektywy [....../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania];
- n) „przedstawiciel” oznacza osobę wyznaczoną przez właściwe organy w charakterze kuratora mającego pomagać małoletniemu bez opieki i reprezentować go w celu najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, jak również, w razie potrzeby, wykonywać czynności prawne w jego imieniu;

- o) „cofnięcie ochrony międzynarodowej ” oznacza podjętą przez właściwy organ decyzję w sprawie cofnięcia, pozbawienia lub odmowy przedłużenia statusu uchodźcy lub statusu ochrony uzupełniającej danej osobie zgodnie z dyrektywą [.../.../UE] [dyrektywą w sprawie kwalifikacji];
- p) „pozostawać w państwie członkowskim” oznacza pozostawać na terytorium, w tym na granicy lub w strefach tranzytowych państwa członkowskiego, w którym wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został złożony lub jest rozpatrywany;
- q) **„nowe fakty i okoliczności” oznaczają fakty potwierdzające istotę wniosku, które mogą przyczynić się do rewizji wcześniejszej decyzji. [Popr. 15]**

Artykuł 3 Zakres

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się do wszystkich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych na terytorium, w tym na granicy, na wodach terytorialnych lub w strefach tranzytowych państwa członkowskiego, oraz do cofania statusu ochrony międzynarodowej.
2. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się w przypadkach wniosków o azyl dyplomatyczny lub terytorialny złożonych w przedstawicielstwach państw członkowskich.
3. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o stosowaniu niniejszej dyrektywy w procedurach rozstrzygania wniosków o wszelkie rodzaje ochrony międzynarodowej pozostające poza zakresem dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania].

Artykuł 4 Odpowiedzialne organy

1 Państwa członkowskie wyznaczają dla wszystkich procedur organ rozstrzygający, który będzie odpowiedzialny za właściwe rozpatrzenie wniosków zgodnie z niniejszą dyrektywą. Państwa członkowskie dopilnowują, by organ ten miał do dyspozycji dostatecznie liczny, kompetentny i wyspecjalizowany personel, tak aby mógł wypełniać powierzone mu zadania w przepisanych terminach. W tym celu państwa członkowskie zapewniają programy szkolenia początkowego i doskonalącego dla personelu rozpatrującego wnioski i podejmującego decyzje w sprawie ochrony międzynarodowej.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust.1 obejmuje w szczególności:

- a) przepisy materialne i proceduralne w zakresie ochrony międzynarodowej oraz praw człowieka ustanowione we właściwych aktach międzynarodowych i unijnych, w tym zasadę non-refoulement oraz zasadę niedyskryminacji;
- b) ***wnioskodawców o szczególnych potrzebach zgodnie z definicją w art. 2 lit. d); [Popr. 16]***
- c) świadomość aspektów związanych z płcią, ***orientacją seksualną***, traumatycznymi przeżyciami i wiekiem, ***przy zwróceniu szczególnej uwagi na małoletnich bez opieki; [Popr. 17]***
- d) wykorzystanie informacji o kraju pochodzenia;
- e) techniki przesłuchania, w tym komunikację międzykulturową;
- f) identyfikację i dokumentowanie oznak i symptomów tortur;
- g) ocenę dowodów, w tym zasadę rozstrzygania wątpliwości na korzyść wnioskodawcy;
- h) zagadnienia orzecznictwa mającego znaczenie przy rozpatrywaniu wniosków o ochronę międzynarodową.

3. Państwa członkowskie mogą jednakże postanowić, że inny organ jest odpowiedzialny za rozpatrywanie spraw na mocy rozporządzenia (UE) nr .../... [rozporządzenie dublińskie].

4. W przypadku wyznaczenia organu zgodnie z ust. 3 państwa członkowskie dopilnowują, by personel tego organu posiadał odpowiednią wiedzę i przeszedł niezbędne szkolenie, tak aby mógł wypełniać swoje obowiązki przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy. **[Popr. 18]**

5. Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej złożone w państwie członkowskim do organów innego państwa członkowskiego prowadzącego kontrolę graniczną lub imigracyjną rozpatrywane są przez państwo członkowskie, na którego terytorium złożono wniosek.

Artykuł 5 Korzystniejsze przepisy

Państwa członkowskie mogą wprowadzić lub utrzymać korzystniejsze normy dotyczące procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej, o ile normy te są zgodne z niniejszą dyrektywą.

ROZDZIAŁ II PODSTAWOWE ZASADY I GWARANCJE

Artykuł 6 Dostęp do procedury

1. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy odpowiedzialne za przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Bez uszczerbku dla ust. 5, 6, 7 i 8, państwa członkowskie mogą wymagać, by wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej były składane osobiście lub w wyznaczonym miejscu.

2. Państwa członkowskie dopilnowują, by osoba pragnąca złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej miała faktyczną możliwość jak najszybszego złożenia wniosku do właściwego organu. ***Jeżeli wnioskodawca nie może osobiście złożyć wniosku, państwa członkowskie umożliwiają przedstawicielowi prawnemu złożenie wniosku w imieniu wnioskodawcy.*** **[Popr. 19]**

3. Państwa członkowskie dopilnowują, by każda osoba dorosła posiadająca zdolność do czynności prawnych miała prawo złożenia we własnym imieniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

4. Państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość złożenia przez wnioskodawcę wniosku w imieniu osób pozostających na jego utrzymaniu. W takich przypadkach państwa członkowskie dopilnowują, by osoby dorosłe pozostające na utrzymaniu wnioskodawcy wyraziły zgodę na złożenie wniosku w ich imieniu, zaś w przeciwnym razie miały możliwość złożenia wniosku we własnym imieniu.

Zgoda jest wymagana w momencie składania wniosku albo, najpóźniej, w momencie przeprowadzania przesłuchania osoby dorosłej pozostającej na utrzymaniu wnioskodawcy. Każda osoba dorosła spośród tych osób jest, przed zwróceniem się do niej o zgodę, informowana na osobności o właściwych konsekwencjach proceduralnych oraz o prawie do złożenia odrębnego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

5. Państwa członkowskie dopilnowują, by małoletni miał prawo do składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w swoim imieniu, **jeżeli zgodnie z prawem krajowym ma zdolność postulacyjną**, lub **w przeciwnym razie** za pośrednictwem swoich **przedstawicieli prawnych lub ich pełnomocników**. **We wszystkich innych przypadkach stosuje się ust. 6. [Popr. 20]**

6. Państwa członkowskie dopilnowują, by właściwe organy, o których mowa w art. 10 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich¹ miały prawo złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej w imieniu małoletniego bez opieki jeżeli, na podstawie indywidualnej oceny jego sytuacji osobistej, organy te są zdania, że małoletni może potrzebować opieki na mocy dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania].

7. Państwa członkowskie mogą określić w prawodawstwie krajowym:

- a) przypadki, w których małoletni może złożyć wniosek we własnym imieniu;
- b) przypadki, w których wniosek małoletniego bez opieki musi zostać złożony przez przedstawiciela, zgodnie z art. 21 ust. 1 lit. a);

■ [Popr. 21]

¹ Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 98.

8. Państwa członkowskie dopilnowują, by straż graniczna, policja i organy imigracyjne, jak również personel ośrodków zatrzymania, otrzymali instrukcje i niezbędne szkolenie w zakresie *rozpoznawania, rejestracji i przekazywania wniosków* o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jeżeli organy te zostały wyznaczone na organy właściwe na mocy ust. 1, instrukcje te obejmują zobowiązanie do rejestrowania wniosku. W pozostałych przypadkach instrukcje nakazują przekazanie wniosku do organu właściwego w celu jego zarejestrowania, wraz z wszelkimi właściwymi informacjami. **[Popr. 22]**

Państwa członkowskie dopilnowują, by wszystkie organy, do których przypuszczalnie zwróci się osoba zamierzająca złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej były w stanie pouczyć ją gdzie i w jaki sposób może złożyć taki wniosek lub też mogą zobowiązać te organy do przekazania wniosku do właściwego organu.

9. Właściwe organy rejestrują wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w ciągu 72 godzin od momentu, w którym dana osoba wyraziła pragnienie ubiegania się o ochronę międzynarodową na mocy ust. 8 akapit pierwszy.

Artykuł 7

Informowanie i doradztwo na przejściach granicznych i w ośrodkach zatrzymania

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by informacje o procedurach, którym należy się poddać w celu złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej były dostępne:

- a) na przejściach granicznych, w tym w strefach tranzytowych, na granicach zewnętrznych; oraz
- b) w ośrodkach zatrzymania.

2. Państwa członkowskie zapewniają możliwość skorzystania z pomocy tłumaczy, by zagwarantować komunikację między osobami pragnącymi złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej oraz strażą graniczną lub personelem ośrodków zatrzymania.

3. Państwa członkowskie dopilnowują, by organizacje świadczące pomoc **prawną i zapewniające reprezentację prawną** wnioskodawcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową miały **szybki** dostęp do przejść granicznych, w tym do stref tranzytowych, oraz do ośrodków zatrzymania ■ . [Popr. 23]

Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy regulujące obecność takich organizacji w miejscach, o których mowa w niniejszym artykule, **o ile nie ograniczają one wnioskodawcom dostępu do pomocy doradczej**. [Popr. 24]

Artykuł 8

Prawo do pozostania w państwie członkowskim do czasu rozpatrzenia wniosku

1. Wnioskodawcom pozwala się pozostać w państwie członkowskim, wyłącznie dla potrzeb procedury, do czasu podjęcia przez organ rozstrzygający **ostatecznej** decyzji, **również w przypadkach gdy wnioskodawca wnosi odwołanie, i tak długo, jak na to zezwoli właściwy organ sądowy**. To prawo do pozostania nie oznacza uprawnienia do otrzymania zezwolenia na pobyt. [Popr. 25]

2. Państwa członkowskie mogą uczynić wyjątek jedynie w przypadkach, gdy dana osoba składa kolejny wniosek opisany w art. 34 ust. 7 lub gdy wydadzą one tę osobę lub dokonają jej ekstradycji, do innego państwa członkowskiego, na mocy zobowiązań wynikających z decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi¹ lub z innych przyczyn, albo do państwa trzeciego, z wyłączeniem kraju pochodzenia danego wnioskodawcy albo do międzynarodowych sądów lub trybunałów karnych.

3. Państwo członkowskie może dokonać ekstradycji wnioskodawcy do państwa trzeciego na mocy ust. 2, wyłącznie gdy ■ decyzja o ekstradycji nie doprowadzi bezpośrednio lub pośrednio do naruszenia zasady non-refoulement, w pogwałceniu zobowiązań międzynarodowych państwa członkowskiego, **ani nie narazi wnioskodawcy na nieludzkie lub poniżające traktowanie po jego przybyciu do danego państwa trzeciego**. [Popr. 26]

¹ Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1.

Artykuł 9
Wymogi dotyczące rozpatrywania wniosków

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej nie były ani odrzucane, ani pozostawiane bez rozpatrzenia wyłącznie z powodu niezłożenia ich w najkrótszym możliwym terminie.
2. Wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej są najpierw badane w celu ustalenia, czy wnioskodawców można zakwalifikować jako uchodźców. W przeciwnym wypadku wnioski są badane w celu ustalenia, czy wnioskodawcy kwalifikują się do udzielenia im ochrony uzupełniającej.
3. Państwa członkowskie dopilnowują, by decyzje organu rozstrzygającego wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej były podejmowane po odpowiednim rozpatrzeniu. W tym celu państwa członkowskie dopilnowują, by:
 - a) wnioski były rozpatrywane, a decyzje podejmowane indywidualnie, obiektywnie i bezstronnie;
 - b) uzyskiwane były precyzyjne i aktualne informacje z różnych źródeł, takich jak Wysoki Komisarz Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu *oraz międzynarodowe organizacje zajmujące się obroną praw człowieka*, dotyczące ogólnej sytuacji panującej w krajach pochodzenia wnioskodawców oraz, w razie potrzeby, w państwach, przez które przejeżdżały one tranzytem, oraz aby takie informacje były udostępniane personelowi odpowiedzialnemu za rozpatrywanie wniosków i podejmowanie decyzji, jak również, w przypadkach, w których organ rozstrzygający uwzględnia te informacje przy podejmowaniu decyzji, wnioskodawcy i jego doradcy prawnemu; **[Popr. 27]**
 - c) personel rozpatrujący wnioski i podejmujący decyzje posiadał wiedzę dotyczącą właściwych norm obowiązujących w dziedzinie prawa azylowego i uchodźczego, *a także w dziedzinie praw człowieka oraz ukończył programy szkoleń początkowych i doskonalących, o których mowa w art. 4 ust. 1; [Popr. 28]*

- d) personel rozpatrujący wnioski i podejmujący decyzję został poinstruowany oraz, w razie potrzeby, miał możliwość konsultacji z ekspertami na temat konkretnych zagadnień, takich jak kwestie medyczne, kulturowe oraz związane z dziećmi, płcią, **wyznaniem lub orientacją seksualną**; [Popr. 29]
 - e) **wnioskodawca i jego doradca prawny mają dostęp do informacji dostarczanych przez ekspertów, o których mowa w lit. d).** [Popr. 30]
4. Poprzez organ rozstrzygający lub poprzez wnioskodawcę, lub w inny sposób, organy, o których mowa w rozdziale V, mają dostęp do ogólnych informacji, o których mowa w ust. 3 lit. b), koniecznych dla wypełniania ich zadań.
 5. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące tłumaczenia dokumentów istotnych dla rozpatrzenia wniosków.

Artykuł 10

Wymogi dotyczące podejmowania decyzji przez organ rozstrzygający

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by decyzje w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej były wydawane na piśmie.
2. Państwa członkowskie dopilnowują również, by w przypadku odrzucenia **lub przyjęcia** wniosku o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie ochrony uzupełniającej decyzja – **w momencie jej wydania i podpisania przez odbiorcę przy odbiorze** – zawierała **jasne** pisemne uzasadnienie faktyczne i prawne oraz informację o trybie odwołania się od negatywnej decyzji. [Popr. 31]

■ [Popr. 32]

3. Do celów art. 6 ust. 4 oraz w każdym przypadku, gdy wniosek oparty jest na tych samych podstawach, państwa członkowskie mogą podjąć jedną decyzję odnoszącą się do wszystkich osób pozostających na utrzymaniu wnioskodawcy.
4. Ustępu 3 nie stosuje się do przypadków, w których ujawnienie szczególnych okoliczności dotyczących osoby członkom jej rodziny może zagrozić interesom tej osoby, w tym w sprawach związanych z prześladowaniem ze względu na płeć lub **orientację seksualną, tożsamość płciową i/lub** wiek. W takich przypadkach wydaje się odrębną decyzję wobec danej osoby. [Popr. 33]

Artykuł 11

Gwarancje dla wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową

1. W odniesieniu do procedur określonych w rozdziale III, państwa członkowskie dopilnowują, by wszystkim wnioskodawcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową udzielano następujących gwarancji:

- a) są oni informowani w języku, **który rozumieją lub** co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nich zrozumiany, o procedurze, której należy się poddać oraz o ich prawach i obowiązkach w trakcie tej procedury, jak również potencjalnych skutkach nieprzestrzegania tych obowiązków i braku współpracy z organami. Są oni informowani o terminach, a także przysługujących im środkach służących spełnieniu obowiązku przedstawienia elementów, o których mowa w art. 4 [...]/UE [dyrektywy w sprawie kwalifikowania]. Informacje te są udzielane w takim terminie, aby umożliwić wnioskodawcom skorzystanie z praw zagwarantowanych niniejszą dyrektywą i wypełnienie obowiązków opisanych w art. 12; **[Popr. 34]**
- b) w razie potrzeby wnioskodawcy mogą skorzystać z pomocy tłumacza w celu przedłożenia ich sprawy właściwym organom. Państwa członkowskie uznają za konieczne zapewnienie takiej pomocy przynajmniej w przypadku, gdy organ rozstrzygający wezwie wnioskodawcę na przesłuchanie, o którym mowa w art. 13, 14, 15, 16 i 31, a bez takiej pomocy nie można zapewnić odpowiedniej komunikacji. W takim przypadku oraz w innych przypadkach, gdy właściwe organy wzywają wnioskodawcę, koszty takiej pomocy są pokrywane ze środków publicznych;
- c) nie odmawia się im możliwości kontaktu z UNHCR lub jakąkolwiek inną organizacją świadczącą pomoc prawną lub doradcą osobom ubiegającym się o azyl zgodnie z prawodawstwem krajowym tego państwa członkowskiego;
- d) otrzymują oni w rozsądnym terminie zawiadomienie o decyzji organu rozstrzygającego w sprawie ich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jeżeli doradca prawny lub inny doradca jest prawnym przedstawicielem wnioskodawcy, państwa członkowskie mogą powiadomić go o swojej decyzji zamiast powiadamiania wnioskodawcy ubiegającego się o ochronę międzynarodową;

- e) są oni informowani o wyniku decyzji organu rozstrzygającego w języku, **który rozumieją lub** co do którego można zasadnie przyjąć, że zostanie przez nich zrozumiany, w przypadku gdy nie są wspierani ani reprezentowani przez doradcę prawnego lub innego doradcę. Udzielone informacje obejmują informację o trybie odwołania od negatywnej decyzji zgodnie z postanowieniami art. 10 ust. 2. **[Popr. 35]**

2. W odniesieniu do procedur przewidzianych w rozdziale V, państwa członkowskie dopilnowują, by wszyscy wnioskodawcy korzystali z gwarancji równoważnych gwarancjom, o których mowa w ust. 1 lit. b), c) i d) niniejszego artykułu.

Artykuł 12

Obowiązki wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową

1. Wnioskodawcy ubiegający się o ochronę międzynarodową **są zobowiązani, w miarę fizycznych i psychicznych możliwości, do ułatwienia ustalenia okoliczności sprawy oraz podania właściwym organom tożsamości, obywatelstwa oraz innych elementów, o których mowa w art. 4 ust. 2 dyrektywy [...]/../UE** [dyrektywy w sprawie kwalifikowania]. **Jeżeli wnioskodawca nie posiada ważnego paszportu lub dokumentu zastępującego paszport, jest on zobowiązany do współpracy przy wydawaniu dokumentu tożsamości. Dopóki wnioskodawca ma zezwolenie na pobyt w państwie członkowskim podczas rozpatrywania wniosku o ochronę międzynarodową, nie ma obowiązku kontaktowania się z organami kraju pochodzenia, jeżeli istnieje obawa, że państwo to może go prześladować.** Państwa członkowskie mogą nałożyć na wnioskodawców inne obowiązki w zakresie współpracy z właściwymi organami, o ile obowiązki te są konieczne dla rozpatrzenia wniosku. **[Popr. 36]**

2. Państwa członkowskie mogą postanowić w szczególności, że:

- a) wnioskodawcy są zobowiązani do kontaktowania się z właściwymi organami lub do osobistego stawiennictwa przed nimi, niezwłocznie albo w wyznaczonych terminach;
- b) wnioskodawcy muszą przekazać posiadane przez nich dokumenty istotne dla rozpatrzenia wniosku, takie jak paszporty;

- c) wnioskodawcy są zobowiązani do jak najszybszego informowania właściwych organów o swoim aktualnym miejscu pobytu lub adresie zamieszkania oraz o wszelkich zmianach w tym zakresie. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że wnioskodawca musi przyjmować wszelką korespondencję odpowiednio w ostatnim wskazanym miejscu pobytu lub pod ostatnim wskazanym adresem zamieszkania;
- d) właściwe organy mogą przeszukiwać wnioskodawcę oraz przedmioty, które nosi przy sobie, o ile przeszukanie zostanie przeprowadzone przez osobę tej samej płci, **wrażliwej na wiek i kulturę wnioskodawcy, i z pełnym poszanowaniem zasad godności ludzkiej oraz integralności fizycznej i psychicznej**; [Popr. 37]
- e) właściwe organy mogą wykonywać fotografie wnioskodawcy; oraz
- f) właściwe organy mogą utrzymywać treść wypowiedzi wnioskodawcy, pod warunkiem że został on o tym uprzednio poinformowany.

Artykuł 13 Przesłuchanie

1. Przed podjęciem decyzji przez organ rozstrzygający wnioskodawcy przysługuje możliwość stawienia się na przesłuchanie w sprawie jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, które prowadzi **w języku rozumianym przez wnioskodawcę** osoba właściwa na mocy prawa krajowego do prowadzenia tego rodzaju przesłuchań. Przesłuchanie dotyczące **dopuszczalności wniosku o ochronę międzynarodową oraz** zasadniczej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej przeprowadzane jest zawsze przez personel organu rozstrzygającego. [Popr. 38]

W przypadku, w którym osoba złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w imieniu osób pozostających na jej utrzymaniu, każda osoba dorosła, której dotyczy wniosek, musi mieć zapewnioną możliwość wyrażenia swojej opinii na osobności oraz stawienia się na przesłuchanie w sprawie jej wniosku.

Państwa członkowskie **określają** w prawodawstwie krajowym przypadki, w których możliwość stawienia się na przesłuchanie przysługuje małoletniemu, **należyście uwzględniając nadrzędny interes dziecka i jego szczególne potrzeby**. [Popr. 39]

2. Odstąpienie od przesłuchania dotyczącego zasadniczej treści wniosku możliwe jest w przypadkach, gdy:

- a) organ rozstrzygający jest w stanie podjąć pozytywną decyzję w kwestii nadania statusu uchodźcy na podstawie dostępnych dowodów; lub
- b) gdy właściwy organ uważa, że wnioskodawca nie jest zdolny do uczestnictwa lub nie jest w stanie uczestniczyć w przesłuchaniu z powodu utrzymujących się okoliczności, na które nie ma on wpływu. W przypadku wątpliwości właściwy organ zasięga opinii biegłego lekarza w celu ustalenia, czy okoliczności te mają charakter trwały, czy przejściowy. **[Popr. 40]**

Jeżeli *organ rozstrzygający* nie zapewnia wnioskodawcy lub, w odpowiednich przypadkach, osobie pozostającej na jego utrzymaniu możliwości przesłuchania ich na mocy lit. b), *organ rozstrzygający umożliwia* wnioskodawcy lub osobie pozostającej na jego utrzymaniu *zmianę terminu przesłuchania i przedłożenie* dalszych informacji. **[Popr. 41]**

■ [Popr. 42]

3. Brak przesłuchania zgodnie z ust. 2 lit. b) nie wpływa negatywnie na decyzję organu rozstrzygającego.

4. Niezależnie od przepisów art. 25 ust. 1, państwa członkowskie, podejmując decyzję w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, mogą uwzględnić niestawiennictwo wnioskodawcy na przesłuchanie, chyba że miał on uzasadnione powody takiego niestawiennictwa.

Artykuł 14 Wymogi dotyczące przesłuchania

1. Przesłuchanie odbywa się co do zasady bez obecności członków rodziny, chyba że organ rozstrzygający uważa obecność innych członków rodziny za konieczną dla właściwego rozpatrzenia wniosku.
2. Przesłuchanie odbywa się w warunkach zapewniających właściwy stopień poufności.
3. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie kroki, aby zapewnić, by przesłuchania prowadzone były w warunkach, które pozwalają wnioskodawcom na wyczerpujące przedstawienie powodów złożenia wniosku. W tym celu państwa członkowskie:
 - a) dopilnowują, by osoba prowadząca przesłuchanie **była przeszkolona oraz** posiadała **kwalifikacje i** kompetencje pozwalające uwzględnić osobiste **i** ogólne okoliczności towarzyszące złożeniu wniosku, w tym pochodzenie kulturowe, płeć, **orientację seksualną, tożsamość płciową** i szczególne potrzeby wnioskodawcy; **[Popr. 43]**
 - b) w każdym możliwym przypadku zapewniają, na wniosek danego wnioskodawcy, przesłuchanie go przez osobę tej samej płci;
 - c) wyznaczają one kompetentnego tłumacza, który jest w stanie zapewnić właściwą komunikację pomiędzy wnioskodawcą a osobą prowadzącą przesłuchanie **i zobowiązanego do przestrzegania kodeksu postępowania określającego prawa i obowiązki tłumacza**. Komunikacja taka nie musi koniecznie odbywać się w języku preferowanym przez wnioskodawcę, jeżeli jest inny język, który wnioskodawca rozumie oraz w którym jest w stanie się jasno komunikować. W każdym możliwym przypadku zapewniają, na wniosek danego wnioskodawcy, przesłuchanie go przez osobę tej samej płci; **[Popr. 44]**

- d) dopilnowują, by osoba prowadząca przesłuchanie dotyczące zasadniczej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nie nosiła munduru;
 - e) dopilnowują, by przesłuchania małoletnich były prowadzone w sposób uwzględniający potrzeby dzieci **i przez osobę posiadającą niezbędną wiedzę o specjalnych potrzebach i prawach małoletnich.** [Popr. 45]
4. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące obecności osób trzecich w trakcie przesłuchania.

Artykuł 15 Zakres przesłuchania

Organ rozstrzygający prowadząc przesłuchanie dotyczące zasadniczej treści wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej dopilnowuje, by wnioskodawca miał odpowiednią możliwość przedstawienia elementów niezbędnych do uzasadnienia jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 [..../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania]. W tym celu państwa członkowskie dopilnowują, by:

- a) pytania skierowane do wnioskodawcy były istotne dla oceny, czy potrzebuje on ochrony międzynarodowej zgodnie z dyrektywą [..../.../UE] [dyrektywą w sprawie kwalifikacji];
- b) wnioskodawca miał odpowiednią możliwość złożenia wyjaśnień dotyczących ewentualnych brakujących elementów niezbędnych do uzasadnienia wniosku lub niespójności lub sprzeczności w złożonych oświadczeniach.

Artykuł 16
Protokół i sprawozdanie z przesłuchania

1. Państwa członkowskie zapewniają sporządzanie protokołu z każdego przesłuchania.
2. Państwa członkowskie zwracają się do wnioskodawcy o zatwierdzenie treści protokołu na koniec przesłuchania. W tym celu państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcy możliwość przedstawienia uwag lub wyjaśnień dotyczących błędów w tłumaczeniu lub interpretacji w tekście protokołu.
3. W przypadku gdy wnioskodawca odmawia zatwierdzenia treści protokołu, powody tej odmowy wpisuje się do akt wnioskodawcy.

Odmowa zatwierdzenia treści protokołu przez wnioskodawcę nie stoi na przeszkodzie podjęciu przez organ rozstrzygający decyzji w sprawie jego wniosku.
4. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2 państwa członkowskie mogą zapewnić sporządzenie pisemnego sprawozdania z przesłuchania, zawierające co najmniej zasadnicze informacje dotyczące wniosku, przedstawione przez wnioskodawcę. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają załączenie protokołu przesłuchania do sprawozdania.
5. Państwa członkowskie zapewniają wnioskodawcom szybki dostęp do protokołu oraz, w odpowiednich przypadkach, do sprawozdania z protokołu, przed podjęciem decyzji przez organ rozstrzygający.

Artykuł 17 Ekspertyza sądowo-lekarska

1. Państwa członkowskie umożliwiają wnioskodawcom, na wniosek, poddanie się badaniom lekarskim w celu potwierdzenia oświadczeń dotyczących doznanego prześladowania i krzywdy. W tym celu państwa członkowskie wyznaczają wnioskodawcom rozsądny termin na przedłożenie organowi rozstrzygającemu zaświadczenia lekarskiego.
2. Bez uszczerbku dla ust. 1, w przypadkach, w których istnieją uzasadnione powody, by przyjąć, że wnioskodawca cierpi na stres pourazowy, organ rozstrzygający, za zgodą wnioskodawcy, zapewnia przeprowadzenie badań lekarskich.
3. Państwa członkowskie ustanawiają odpowiednie regulacje w celu dopilnowania, by badania lekarskie, o których mowa w ust. 2, przeprowadzane były przez bezstronnych i wykwalifikowanych biegłych lekarzy **oraz aby w przypadku małoletnich wnioskodawców wybierano najmniej inwazyjną metodę badania lekarskiego.** [Popr. 46]
4. Państwa członkowskie ustanawiają dalsze normy i regulacje w celu identyfikowania i dokumentacji symptomów tortury oraz innych form przemocy fizycznej, seksualnej lub psychicznej, istotnych dla stosowania niniejszego artykułu.
5. Państwa członkowskie zapewniają osobom prowadzącym przesłuchania wnioskodawców zgodnie z niniejszą dyrektywą szkolenie dotyczące identyfikacji symptomów tortur.
6. Wyniki badań lekarskich, o których mowa w ust. 1 i 2 są oceniane przez organ rozstrzygający łącznie z innymi elementami wniosku. Są one uwzględniane w szczególności przy ustalaniu, czy oświadczenia wnioskodawcy są wiarygodne i wystarczające.

Artykuł 18

Prawo do *otrzymania porad dotyczących toku postępowania i sytuacji prawnej, do pomocy i reprezentacji prawnej* [Popr. 47]

1. Wnioskodawcom ubiegającym się o udzielenie ochrony międzynarodowej zapewnia się możliwość skutecznej konsultacji z doradcą prawnym lub innym doradcą, uprawnionym lub dopuszczonym do takiej działalności na podstawie prawa krajowego, w sprawach związanych z ich wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej, na wszystkich etapach procedury, w tym po wydaniu decyzji negatywnej.

2. Państwa członkowskie zapewniają przyznanie na wniosek bezpłatnej pomocy lub reprezentacji prawnej, z zastrzeżeniem przepisów ust. 3. W tym celu państwa członkowskie:

a) udzielają *bezpłatnych porad dotyczących toku postępowania i sytuacji prawnej* w ramach postępowań prowadzonych zgodnie z rozdziałem III. Obejmuje to co najmniej, dostarczenie wnioskodawcy informacji na temat postępowania, stosownie do konkretnych okoliczności jego sprawy, *przygotowanie niezbędnych dokumentów postępowania, w tym w trakcie przesłuchania*, oraz wyjaśnienie przyczyn faktycznych i prawnych w przypadku decyzji negatywnej. *Takich porad może udzielać uprawniona, niezależna od państwa organizacja lub wykwalifikowany personel.* [Popr. 48]

b) zapewniają bezpłatną pomoc prawną lub reprezentację w postępowaniach prowadzonych zgodnie z rozdziałem V. Obejmuje to co najmniej przygotowanie niezbędnych dokumentów proceduralnych i udział w rozprawie przed sądem pierwszej instancji w imieniu wnioskodawcy.

3. Państwa członkowskie mogą przewidzieć w swoim prawodawstwie krajowym, że bezpłatna pomoc lub reprezentacja prawna zapewniana jest:

a) jedynie osobom, które nie posiadają wystarczających środków; lub

b) *za usługi doradców prawnych lub innych doradców* wyraźnie *wyznaczonych* w prawodawstwie krajowym do pomocy lub reprezentacji wnioskodawców ubiegających się ochronę międzynarodową. [Popr. 50]

W odniesieniu do postępowań przewidzianych w rozdziale V państwa członkowskie mogą przewidzieć, że bezpłatna pomoc lub reprezentacja prawna zapewniana będzie wnioskodawcom tylko w takim zakresie, w jakim jest niezbędna do zapewnienia im skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości. Państwa członkowskie dopilnowują, by pomoc prawna udzielana na mocy niniejszego ustępu nie była arbitralnie ograniczana. ***Państwa członkowskie mogą zdecydować, że taka pomoc prawna i/lub reprezentacja prawna będą zapewnione, tylko jeżeli organ sądowy uzna, że istnieją uzasadnione szanse na powodzenie.*** [Popr. 51]

4. Państwa członkowskie mogą ustanowić normy dotyczące trybu wypełniania i rozpatrywania wniosków o pomoc prawną.

5. Państwa członkowskie ***zezwalają*** i organizacjom pozarządowym na zapewnianie wnioskodawcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową bezpłatnej pomocy lub reprezentacji prawnej w postępowaniach przewidzianych w rozdziale III i/lub w rozdziale V ***i ułatwiają im to.*** [Popr. 52]

6. Państwa członkowskie mogą również:

- a) nałożyć ograniczenia kwotowe lub czasowe w zakresie świadczenia bezpłatnej pomocy prawnej, pod warunkiem że nie ograniczają one arbitralnie dostępu do pomocy prawnej;
- b) przewidzieć, że w odniesieniu do opłat i innych kosztów, w sprawach związanych z pomocą prawną wnioskodawcy są traktowani w ten sam sposób co ich obywatele.

7. Państwa członkowskie mogą wymagać całkowitego lub częściowego zwrotu poniesionych kosztów, jeżeli sytuacja finansowa wnioskodawcy ulegnie znaczącej poprawie lub jeżeli decyzja o przyznaniu takiego zwolnienia została podjęta na podstawie nieprawdziwych informacji przedstawionych przez wnioskodawcę.

Artykuł 19 Zakres pomocy i reprezentacji prawnej

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by doradca prawny lub inny doradca uprawniony lub dopuszczony do takiej działalności na podstawie prawa krajowego, który udziela pomocy prawnej wnioskodawcy ubiegającego się o ochronę międzynarodową lub reprezentuje go na warunkach określonych prawodawstwem krajowym, korzystał z dostępu do informacji zawartych w aktach wnioskodawcy, na podstawie których podjęta zostanie decyzja.

Państwa członkowskie mogą uczynić wyjątek w przypadku, gdy ujawnienie informacji lub źródeł stanowiłoby zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa organizacji lub osób, które dostarczyły informacji, lub bezpieczeństwa osoby lub osób, do których odnosi się informacja, lub w przypadku, gdy mogłoby to zagrozić interesom dochodzenia związanego z rozpatrywaniem wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej przez właściwe organy państw członkowskich lub stosunkom międzynarodowym państw członkowskich. W takich przypadkach państwa członkowskie:

- a) przyznają dostęp do danych informacji lub źródeł co najmniej doradcy prawnemu lub innemu doradcy, który przeszedł kontrolę bezpieczeństwa, o ile informacje te mają znaczenie dla rozpatrzenia wniosku, lub podjęcia decyzji o wycofaniu ochrony międzynarodowej;
- b) udostępnia dane informacje lub źródła organom, o których mowa w rozdziale V.

2. Państwa członkowskie dopilnowują, by doradca prawny lub inny doradca, który udziela pomocy wnioskodawcy ubiegającemu się o ochronę międzynarodową lub reprezentuje go, miał dostęp do obszarów zamkniętych, takich jak ośrodki zatrzymania lub strefy tranzytowe, w celu konsultowania się z wnioskodawcą.

Państwa członkowskie mogą ograniczyć możliwość odwiedzin wnioskodawcy w obszarach zamkniętych jedynie w przypadku, gdy takie ograniczenie jest, na mocy prawodawstwa krajowego, w sposób obiektywny konieczne dla zapewnienia bezpieczeństwa, porządku publicznego lub zarządzania administracyjnego obszarem, lub w celu zapewnienia skutecznego rozpatrzenia wniosku, o ile dostęp doradcy prawnego lub innego doradcy nie jest tym samym poważnie ograniczony lub uniemożliwiony.

3. Państwa członkowskie umożliwiają wnioskodawcy stawienie się na przesłuchanie wraz z doradcą prawnym, innym doradcą uprawnionym lub dopuszczonym do takiej działalności na podstawie prawa krajowego, **lub osobą posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe.** [Popr. 53]

4. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące obecności doradców prawnych lub innych doradców w trakcie wszelkich przesłuchań odbywanych w ramach postępowania, bez uszczerbku dla niniejszego artykułu oraz art. 21 ust. 1 lit. b).

Państwa członkowskie mogą wymagać obecności wnioskodawcy na przesłuchaniu, nawet jeżeli jest on reprezentowany na warunkach określonych prawem krajowym przez takiego doradcę prawnego lub innego doradcę, oraz mogą żądać, aby wnioskodawca osobiście odpowiadał na zadawane pytania.

Nieobecność doradcy prawnego lub innego doradcy nie stoi na przeszkodzie w przeprowadzeniu przesłuchania wnioskodawcy przez właściwy organ, bez uszczerbku dla art. 21 ust. 1 lit. b).

Artykuł 20

Wnioskodawcy o szczególnych potrzebach

1. Zgodnie z art. 21 dyrektywy [...]/.../UE] [ustanawiającej minimalne normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl] (dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania), państwa członkowskie przewidują w krajowych przepisach procedury pozwalające natychmiast po złożeniu wniosku o ochronę międzynarodową sprawdzić, czy wnioskodawca ma szczególne potrzeby i określić rodzaj tych potrzeb. [Popr. 54]

2. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zapewnienia wnioskodawcom o szczególnych potrzebach możliwości jak najpełniejszego przedstawienia elementów wniosku oraz wszystkich dostępnych dowodów. W razie potrzeby przedłuża się terminy obowiązujące takich wnioskodawców, by umożliwić im przedłożenie dowodów lub podjęcie potrzebnych kroków proceduralnych.

3. W przypadku gdy organ rozstrzygający uznaje, że wnioskodawca padł ofiarą tortur, zgwałcenia lub innych poważnych form przemocy psychicznej, fizycznej lub seksualnej, opisanych w art. 21 dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie warunków przyjmowania], wnioskodawcy przyznaje się wystarczający czas i odpowiednie wsparcie w celu przygotowania się przez niego do przesłuchania dotyczącego zasadniczej treści jego wniosku. **Szczególną uwagę poświęca się wnioskodawcom, którzy nie wspomnieli od razu o swojej orientacji seksualnej.** [Popr. 55]

4. Przepisów art. 28 ust. 6 i 7 nie stosuje się do wnioskodawców, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu.

5. **Na warunkach określonych w art. 18 wnioskodawcom o szczególnych potrzebach udziela się bezpłatnej pomocy prawnej w ramach wszystkich postępowań przewidzianych w niniejszej dyrektywie.** [Popr. 56]

Artykuł 21

Gwarancje dla małoletnich bez opieki

1. W odniesieniu do wszystkich procedur przewidzianych w niniejszej dyrektywie oraz bez uszczerbku dla art. 13, 14 i 15, państwa członkowskie:

- a) w najkrótszym możliwym terminie podejmują środki w celu dopilnowania, by w toku składania i rozpatrywania wniosku małoletni bez opieki był reprezentowany i wspierany przez przedstawiciela. Przedstawiciel jest niezależny i posiada niezbędną wiedzę w dziedzinie opieki nad dziećmi. Może być to również przedstawiciel, o którym mowa w dyrektywie [.../.../UE] [dyrektywie w sprawie warunków przyjmowania];

- b) dopilnowują, by przedstawiciel małoletniego bez opieki miał możliwość poinformowania go o znaczeniu i możliwych skutkach przesłuchania oraz, w odpowiednich przypadkach, o sposobie przygotowania się do przesłuchania. Państwa członkowskie zapewniają obecność przedstawiciela lub doradcy prawnego, innego doradcy uprawnionego lub dopuszczonego do takiej działalności na podstawie prawa krajowego, **lub osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe** podczas przesłuchania oraz możliwość zadawania przez nich pytań lub zgłaszania uwag w ramach określonych przez osobę prowadzącą przesłuchanie. **[Popr. 58]**

Państwa członkowskie mogą wymagać obecności małoletniego bez opieki na przesłuchaniu, nawet jeżeli obecny jest jego przedstawiciel.

■ [Popr. 59]

2. Państwa członkowskie dopilnowują, by:

- a) w przypadku gdy małoletni bez opieki uczestniczy w przesłuchaniu dotyczącym jego wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, o którym mowa w art. 13, 14 i 15, przesłuchanie to było prowadzone przez osobę posiadającą niezbędną wiedzę o szczególnych potrzebach **i prawach** małoletnich; **[Popr. 60]**
- b) decyzje organu rozstrzygającego wniosek małoletniego bez opieki były przygotowywane przez urzędnika posiadającego niezbędną wiedzę o szczególnych potrzebach **i prawach** małoletnich. **[Popr. 61]**

3. Z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 18 małoletnim bez opieki **i ich wyznaczonym przedstawicielom** udziela się **bezpłatnych porad dotyczących toku postępowania i sytuacji prawnej oraz bezpłatnego przedstawiciela prawnego** w odniesieniu do wszystkich postępowań przewidzianych w niniejszej dyrektywie. **[Popr. 62]**

4. Państwa członkowskie mogą przeprowadzać w ramach rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej badania lekarskie mające na celu ustalenie wieku małoletnich bez opieki jeżeli, po ogólnych oświadczeniach małoletniego lub innych właściwych dowodach, państwa członkowskie mają nadal wątpliwości co do jego wieku. **Jeżeli po przeprowadzeniu badania lekarskiego nadal istnieją wątpliwości, każdą decyzję podejmuje się zawsze z korzyścią dla małoletniego bez opieki.** **[Popr. 63]**

Wszelkie badania lekarskie przeprowadzane są z pełnym poszanowaniem godności jednostki i z wykorzystaniem jak najbardziej niezawodnych i **najmniej** inwazyjnych metod **oraz wykonywane przez wykwalifikowanych i bezstronnych biegłych lekarzy**. [Popr. 65]

W przypadku przeprowadzania badań lekarskich, państwa członkowskie dopilnowują, by:

- a) małoletni bez opieki zostali poinformowani przed rozpatrzeniem ich wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i w języku, **co do którego istnieją zasadne przypuszczenia, że zostanie on przez nich zrozumiany**, o możliwości ustalenia ich wieku w drodze badania lekarskiego. Obejmuje to informację na temat sposobu przeprowadzenia badania i ewentualnych konsekwencjach wyniku badania lekarskiego dla rozpatrzenia wniosku o ochronę międzynarodową, jak również konsekwencjach odmowy przez małoletniego bez opieki poddania się badaniu lekarskiemu; [Popr. 66]
- b) małoletni bez opieki lub ich przedstawiciele wyrazili zgodę na badanie w celu ustalenia wieku tych małoletnich; oraz
- c) decyzja o odrzuceniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez małoletniego bez opieki, który odmówił poddania się takiemu badaniu lekarskiemu, nie była oparta ■ na fakcie tej odmowy. [Popr. 67]

Odmowa przez małoletniego bez opieki poddania się takiemu badaniu lekarskiemu nie stanowi dla organu rozstrzygającego przeszkody do podjęcia decyzji w sprawie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.

5. Przepisów art. 28 ust. 6 i 7, art. 30 ust. 2 lit. c) oraz art. 36 nie stosuje się do małoletnich bez opieki.

6. Wdrażając niniejszy artykuł państwa członkowskie dążą w pierwszym rzędzie do najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka.

Artykuł 22 Zatrzymanie

1. Państwa członkowskie nie zatrzymują żadnej osoby wyłącznie na podstawie faktu, że jest ona wnioskodawcą ubiegającym się o ochronę międzynarodową. Podstawy i warunki zatrzymania jak również gwarancje zapewniane zatrzymanym wnioskodawcom ubiegającym się o ochronę międzynarodową są zgodne z dyrektywą [..../.../UE] [dyrektywą w sprawie warunków przyjmowania].

2. W przypadku gdy wnioskodawca ubiegający się o ochronę międzynarodową zostanie zatrzymany, państwa członkowskie zapewniają możliwość szybkiej kontroli sądowej zgodnie z dyrektywą [..../.../UE] [dyrektywą w sprawie warunków przyjmowania].

Artykuł 23 Zatrzymanie małoletnich

Zatrzymanie małoletnich jest surowo zabronione we wszystkich okolicznościach. [Popr. 68]

Artykuł 24 Postępowanie w przypadku wycofania wniosku

1. Jeżeli państwa członkowskie przewidują możliwość wyraźnego wycofania wniosku na mocy prawa krajowego, kiedy wnioskodawca wyraźnie wycofa swój wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, państwa członkowskie dopilnowują, by organ rozstrzygający podjął decyzję o umorzeniu postępowania ***i wyjaśnił wnioskodawcy skutki wycofania wniosku.*** [Popr. 69]

2. Państwa członkowskie mogą również postanowić, że organ rozstrzygający może zdecydować o umorzeniu postępowania bez podejmowania decyzji. W takim przypadku państwa członkowskie dopilnowują, by organ rozstrzygający zamieścił odpowiednią informację w aktach wnioskodawcy.

Artykuł 25

Procedura w przypadku domniemanego wycofania lub zaprzestania popierania wniosku

1. Gdy istnieją zasadne powody, aby przyjąć domniemanie, że wnioskodawca ubiegający się o ochronę międzynarodową wycofał wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej lub zaprzestał jego popierania **bez uzasadnionej przyczyny**, państwa członkowskie dopilnowują, by organ rozstrzygający podjął decyzję o umorzeniu postępowania **albo o odrzuceniu wniosku w związku z niewykazaniem przez wnioskodawcę okoliczności uprawniających go do uzyskania statusu uchodźcy zgodnie z dyrektywą [.../.../UE] [dyrektywą w sprawie kwalifikowania], jeżeli wnioskodawca ten oprócz powyższych przesłanek:**

- **odmawiał współpracy, lub**
- **nielegalnie zbiegł, lub**
- **wszystko wskazuje na to, że nie przysługuje mu prawo do międzynarodowej ochrony, lub**
- **pochodzi z bezpiecznego kraju trzeciego lub podróżował przez bezpieczny kraj trzeci zgodnie z art. 37. [Popr. 103]**

Państwa członkowskie mogą przyjąć domniemanie, że wnioskodawca wycofał wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej lub zaprzestał jego popierania w szczególności, kiedy upewniono się, że:

- a) nie odpowiedział on na żądania dostarczenia informacji zasadniczych z punktu widzenia wniosku w rozumieniu art. 4 dyrektywy 2004/83/UE lub nie stawił się na przesłuchanie, o którym mowa w art. 12, 13 i 14, chyba że wnioskodawca wykaże w rozsądnym czasie, że to zaniechanie było spowodowane okolicznościami, na które nie miał on wpływu;
- b) zbiegł z miejsca, w którym zamieszkiwał lub był przetrzymywany lub opuścił takie miejsce bez zezwolenia, nie kontaktując się z właściwym organem w rozsądnym terminie, lub nie wypełnił w rozsądnym terminie obowiązku zgłaszania się lub innych obowiązków kontaktowania się.

Państwa członkowskie mogą ustanowić terminy lub wytyczne do celów wdrażania niniejszych przepisów.

2. Państwa członkowskie dopilnowują, by wnioskodawca, który zgłosił się ponownie do właściwego organu po podjęciu decyzji o umorzeniu postępowania, o której mowa w ust. 1, był upoważniony do wystąpienia o ponowne otwarcie sprawy ***W jednym postępowaniu azylowym można wystąpić o ponowne otwarcie sprawy tylko jeden raz.*** [Popr. 70]

Państwa członkowskie dopilnowują, by taka osoba nie została wydalona z naruszeniem zasady non-refoulement.

Państwa członkowskie mogą zezwolić organowi rozstrzygającemu na podjęcie rozpatrywania od etapu, na którym zostało ono umorzone.

3. Niniejszy artykuł obowiązuje bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) nr .../.... [rozporządzenia dublińskiego].

Artykuł 26 Rola UNHCR

1. Państwa członkowskie zezwalają UNHCR na:

- a) dostęp do wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową, w tym osób zatrzymanych oraz osób znajdujących się w strefie tranzytowej lotniska lub portu;
- b) dostęp do informacji na temat poszczególnych wniosków o udzielenie, ochrony międzynarodowej przebiegu postępowania oraz na temat podjętych decyzji, pod warunkiem że wyrazi na to zgodę wnioskodawca;
- c) przedstawianie wszelkim właściwym organom swojej opinii, w wykonaniu jego zadań nadzorczych na mocy art. 35 Konwencji genewskiej, w odniesieniu do poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na każdym etapie postępowania.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się również do organizacji działającej na terytorium danego państwa członkowskiego w imieniu UNHCR na podstawie umowy z tym państwem członkowskim.

Artykuł 27
Gromadzenie informacji w poszczególnych sprawach

Przy rozpatrywaniu poszczególnych spraw państwa członkowskie:

- a) nie ujawniają informacji odnoszących się do poszczególnych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, ani do samego faktu złożenia takiego wniosku, domniemanemu sprawcy lub sprawcom prześladowania lub poważnej krzywdy;
- b) nie uzyskują informacji od domniemanego sprawcy lub sprawców prześladowania lub poważnej krzywdy w sposób, który może doprowadzić do uzyskania przez takie osoby informacji o fakcie złożenia wniosku przez danego wnioskodawcę oraz zagrozić integralności fizycznej wnioskodawcy lub osób pozostających na jego utrzymaniu lub wolności i bezpieczeństwu członków jego rodziny pozostających w kraju pochodzenia. **[Popr. 71]**

ROZDZIAŁ III
POSTĘPOWANIE W PIERWSZEJ INSTANCJI

SEKCJA I

Artykuł 28
Procedura rozpatrywania wniosku

1. Państwa członkowskie prowadzą postępowanie w sprawie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w drodze procedury rozpatrywania zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami w rozdziale II.
2. Państwa członkowskie dopilnowują, by procedura taka została zakończona jak najszybciej, bez uszczerbku dla właściwego i pełnego rozpatrzenia sprawy.

3. Państwa członkowskie zapewniają zakończenie procedury w terminie sześciu miesięcy od daty złożenia wniosku.

Państwa członkowskie mogą przedłużyć ten termin o okres nieprzekraczający dalszych sześciu miesięcy w indywidualnych sprawach, w których występują złożone kwestie faktyczne i prawne.

4. Państwa członkowskie dopilnowują, by w przypadkach, w których decyzja nie może zostać podjęta w terminie, o którym mowa w ust. 3 akapit pierwszy, dany wnioskodawca:

- a) został poinformowany o opóźnieniu; oraz
- b) otrzymał, na swój wniosek, informację na temat przyczyn opóźnienia oraz terminu, w którym należy się spodziewać podjęcia decyzji w sprawie jego wniosku.

Konsekwencje braku podjęcia decyzji w terminach przewidzianych w ust. 3 określa się zgodnie z prawem krajowym.

5. **Organy rozstrzygające** mogą nadać priorytet rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II: **[Popr. 73]**

- a) w przypadkach, w których wniosek wydaje się być uzasadniony;
- b) w przypadkach, w których wnioskodawca jest osobą o szczególnych potrzebach, **w szczególności jeżeli jest to małoletni bez opieki**; **[Popr. 74]**
- c) w innych przypadkach, z wyjątkiem wniosków, o których mowa w ust. 6.

6. Państwa członkowskie mogą także przewidzieć, że procedura rozpatrywania zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II realizowana jest w trybie przyśpieszonym, jeżeli:

- a) wnioskodawca składając wniosek i przedstawiając stan faktyczny poruszył jedynie kwestie, które nie mają znaczenia dla oceny, czy można uznać go za uchodźcę lub osobę kwalifikującą się do objęcia jej ochroną uzupełniającą na mocy dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania]; lub
- b) *wnioskodawca w sposób oczywisty nie może być uznany za uchodźcę lub osobę kwalifikującą się do uzyskania statusu uchodźcy zgodnie z dyrektywą [.../.../UE] [dyrektywa w sprawie kwalifikowania]; lub [Popr. 105]*
- c) wnioskodawca pochodzi z bezpiecznego kraju pochodzenia w rozumieniu niniejszej dyrektywy; lub
- d) wnioskodawca wprowadził organy w błąd, przedstawiając fałszywe informacje lub dokumenty lub zatajając istotne informacje lub dokumenty dotyczące jego tożsamości lub narodowości, które mogłyby mieć negatywny wpływ na decyzję; lub
- e) jest prawdopodobne, że wnioskodawca w złej wierze zniszczył lub pozbył się dokumentu tożsamości lub dokumentu podróży, który mógłby pomóc w ustaleniu jego tożsamości lub obywatelstwa; lub
- f) *wnioskodawca przedstawił niespójne, sprzeczne, nieprawdopodobne, niewystarczające lub fałszywe wyjaśnienia, które ewidentnie podważają wiarygodność jego oświadczeń, w których twierdzi, że był ofiarą prześladowań w rozumieniu dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], lub [Popr. 75]*
- g) *wnioskodawca przedstawił kolejny wniosek, który najwyraźniej nie zawiera żadnych nowych elementów w odniesieniu do jego szczególnej sytuacji lub sytuacji w jego kraju pochodzenia; lub [Popr. 107]*
- h) *bez wystarczającego powodu wnioskodawca, mając taką możliwość, nie złożył wniosku wcześniej; lub [Popr. 108]*

■ [Popr. 76]

- i) wnioskodawca składa wniosek jedynie w celu opóźnienia lub zakłócenia wykonania wcześniejszej lub mającej zostać wkrótce podjętej decyzji skutkującej jego wydalaniem;
- j) *bez ważnych powodów wnioskodawca nie wypełnił obowiązku w zakresie współpracy w wyjaśnieniu okoliczności sprawy i ustaleniu jego tożsamości zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 dyrektywy [...]/.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania] lub z art. 12 ust. 1 i 2 lit. a)-c) oraz art. 25 ust. 1 niniejszej dyrektywy, lub [Popr. 109]*
- k) *wnioskodawca wjechał nielegalnie na terytorium państwa członkowskiego lub przedłużył nielegalnie swój pobyt oraz bez ważnego powodu nie zgłosił się do odpowiednich organów, lub nie złożył wniosku o udzielenie azylu w możliwie najkrótszym terminie, zważywszy na okoliczności jego wjazdu; lub [Popr. 110]*
- l) *z poważnych powodów wnioskodawca stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego w państwie członkowskim, lub wnioskodawca został już wcześniej przymusowo wydalony z poważnych powodów związanych z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym na mocy prawa krajowego, lub [Popr. 77]*

7. W przypadkach bezzasadnych wniosków, o których mowa w art. 29, i w których nie zachodzi żadna z okoliczności wyszczególnionych w ust. 6 niniejszego artykułu, państwa członkowskie, po odpowiednim i pełnym rozpatrzeniu wniosku, odrzucają go jako oczywiście bezzasadny.

8. Państwa członkowskie ustanawiają racjonalne terminy podjęcia decyzji w postępowaniu w pierwszej instancji, zgodnie z ust. 6.

9. Fakt, że wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej został przedłożony po nielegalnym wjeździe na terytorium lub na granicy, w tym w strefie tranzytowej, jak również brak dokumentów *w chwili wjazdu* lub użycie fałszywych dokumentów, nie powoduje samo w sobie automatycznego zastosowania przyśpieszonego trybu rozpatrywania. [Popr. 78]

Artykuł 29
Wnioski bezzasadne

Państwa członkowskie uznają wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za bezzasadny jedynie w przypadku, w którym organ rozstrzygający ustalił, że wnioskodawca nie kwalifikuje się do objęcia go ochroną międzynarodową na mocy dyrektywy [..../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania]. **[Popr. 79]**

SEKCJA II

Artykuł 30
Wnioski niedopuszczalne

1. Oprócz przypadków, w których wniosek nie jest rozpatrywany zgodnie z rozporządzeniem UE [nr .../....] [rozporządzeniem dublińskim], od państw członkowskich nie wymaga się badania, czy wnioskodawca kwalifikuje się do objęcia go ochroną międzynarodową zgodnie z dyrektywą [.../.../UE] [dyrektywą w sprawie kwalifikacji], w przypadku, gdy wniosek jest uznany za niedopuszczalny na mocy niniejszego artykułu.

2. Państwa członkowskie mogą uznać wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej za niedopuszczalny wyłącznie w przypadku, w którym:

- a) inne państwo członkowskie przyznało już status uchodźcy;
- b) państwo niebędące państwem członkowskim jest uznawane za kraj pierwszego azylu w odniesieniu do wnioskodawcy, na mocy art. 32;
- c) państwo niebędące państwem członkowskim jest uznawane za bezpieczny kraj trzeci w odniesieniu do wnioskodawcy, na mocy art. 37;
- d) wnioskodawca złożył identyczny wniosek po wydaniu ostatecznej decyzji;
- e) osoba pozostająca na utrzymaniu wnioskodawcy złożyła wniosek po tym, jak na mocy art. 6 ust. 4 wyraziła zgodę, aby jej sprawa została rozpatrzona na podstawie wniosku złożonego w jej imieniu i nie zachodzą okoliczności faktyczne związane z sytuacją tej osoby uzasadniające odrębny wniosek.

Artykuł 31

Przepisy szczególne dotyczące przesłuchania dotyczącego dopuszczalności

1. Państwa członkowskie zezwalają wnioskodawcom na przedstawienie ich stanowiska odnośnie do zastosowania przesłanek, o których mowa w art. 30 w ich konkretnej sytuacji przez podjęciem decyzji o uznaniu wniosku za niedopuszczalny. W tym celu **organ rozstrzygający przeprowadza** przesłuchanie dotyczące dopuszczalności wniosku. Państwa członkowskie mogą uczynić wyjątek wyłącznie zgodnie z art. 35, w przypadku kolejnych wniosków. [Popr. 80]

2. Przepisy ust. 1 obowiązują bez uszczerbku dla art. 5 rozporządzenia (UE) nr .../...[rozporządzenie dublińskie].

3. **Państwa członkowskie dbają o to, aby pracownik organu rozstrzygającego, który prowadzi przesłuchanie dotyczące dopuszczalności wniosku, nie miał na sobie munduru.** [Popr. 81]

Artykuł 32

Koncepcja kraju pierwszego azylu

Państwo może być uważane za kraj pierwszego azylu dla konkretnego wnioskodawcy ubiegającego się o, ochronę międzynarodową jeżeli:

- a) został on uznany w tym państwie za uchodźcę i nadal może korzystać ze związanej z tym ochrony; lub
- b) w inny sposób korzysta **ze skutecznej** ochrony w tym państwie, **włącznie z ochroną zapewnioną na podstawie** zasady non-refoulement; [Popr. 82]

pod warunkiem że będzie on podlegać readmisji do tego państwa.

Stosując koncepcję kraju pierwszego azylu w konkretnej sytuacji wnioskodawcy ubiegającego się o ochronę międzynarodową, państwa członkowskie **uwzględniają** art. 37 ust. 1.

Wnioskodawca może kwestionować zasadność stosowania koncepcji kraju pierwszego azylu na podstawie argumentu, że rzeczony kraj pierwszego azylu nie jest bezpieczny w jego konkretnym przypadku. [Popr. 83]

■ [Popr. 84]

SEKCJA III

■ [Popr. 85]

Artykuł 33

Koncepcja bezpiecznego kraju pochodzenia

1. Państwo trzecie uznane za bezpieczny kraj pochodzenia na mocy niniejszej dyrektywy może, w następstwie indywidualnego rozpatrzenia wniosku, zostać uznane za bezpieczny kraj pochodzenia dla konkretnego wnioskodawcy jedynie w przypadku, gdy:

- a) posiada on obywatelstwo tego państwa; lub
- b) jest on bezpaństwowcem i uprzednio stale zamieszkiwał w tym państwie;
- c) oraz nie podał żadnych poważnych podstaw do nieuznawania tego państwa za bezpieczny kraj pochodzenia odnoszących się do jego osobistej sytuacji oraz do uznania go za uchodźcę lub osobę kwalifikującą się do objęcia jej ochroną uzupełniającą zgodnie z dyrektywą [.../.../UE] [dyrektywą w sprawie kwalifikacji].

2. Państwa członkowskie ustanawiają w prawodawstwie krajowym dalsze reguły i tryby stosowania koncepcji bezpiecznego kraju pochodzenia.

SEKCJA IV

Artykuł 34 Kolejne wnioski

1. W przypadku gdy osoba, która złożyła wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej w państwie członkowskim, przedstawi dalsze informacje lub złoży kolejny wniosek w tym samym państwie członkowskim, to państwo członkowskie może zbadać te dalsze informacje lub elementy kolejnego wniosku w ramach rozpatrzenia uprzedniego wniosku lub w ramach kontroli decyzji na skutek wniesienia środka zaskarżenia, o ile organy *rozstrzygające* mogą w tych ramach uwzględnić i rozważyć wszystkie elementy zawarte w dalszych informacjach lub kolejnym wniosku. **[Popr. 87]**

2. Do celów podjęcia decyzji w sprawie dopuszczalności wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na mocy art. 30 ust. 2 lit. d) państwa członkowskie mogą zastosować szczególną procedurę, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, w przypadku gdy osoba złoży kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej :

- a) po wycofaniu uprzedniego wniosku na mocy art. 24;
- b) po podjęciu ostatecznej decyzji w sprawie uprzedniego wniosku.

3. Kolejny wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej jest poddawany najpierw wstępnemu badaniu co do tego, czy po wycofaniu uprzedniego wniosku lub po podjęciu w sprawie tego wniosku decyzji, o której mowa w ust. 2 lit. b), zaistniały lub zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe elementy lub ustalenia odnoszące się do rozpatrzenia możliwości uznania go za uchodźcę lub osobę kwalifikującą się do objęcia jej ochroną uzupełniającą na mocy dyrektywy [.../..UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania].

4. W przypadku, w którym po wstępnym badaniu, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, zaistniały lub zostały przedstawione przez wnioskodawcę nowe elementy lub informacje, znacznie zwiększające prawdopodobieństwo, że wnioskodawca będzie mógł być uznany za uchodźcę, lub osobę kwalifikującą się do objęcia jej ochroną uzupełniającą na mocy dyrektywy [.../..UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], wniosek jest rozpatrywany dalej zgodnie z rozdziałem II.

5. Państwa członkowskie mogą, zgodnie z prawodawstwem krajowym, dalej rozpatrywać kolejny wniosek, w przypadku gdy istnieją inne powody, dla których postępowanie musi zostać wznowione.

■ [Popr. 88]

6. Procedura, o której mowa w niniejszym artykule, może być stosowana również w przypadku osoby pozostającej na utrzymaniu wnioskodawcy, która składa wniosek po tym, jak zgodnie z art. 6 ust. 4 wyraziła zgodę, aby jej sprawa została rozpatrzona na podstawie wniosku złożonego w jej imieniu. W takim przypadku, wstępne badanie, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, będzie polegać na sprawdzeniu, czy istnieją okoliczności faktyczne odnoszące się do sytuacji osoby pozostającej na utrzymaniu wnioskodawcy, które uzasadniają odrębny wniosek.

7. Jeżeli po *zakończeniu postępowania w sprawie pierwszego* wniosku ■ na mocy ■ ust. 2 ■ zainteresowana osoba złoży, przed wykonaniem decyzji o odesłaniu, nowy wniosek o udzielenie jej ochrony międzynarodowej w tym samym państwie członkowskim, *który nie wymaga dalszego rozpatrzenia na podstawie niniejszego artykułu*, to państwo członkowskie może: [Popr. 113]

- a) na zasadzie wyjątku odstąpić od przestrzegania prawa do pozostania na jego terytorium, o ile organ rozstrzygający upewnił się, że decyzja o odesłaniu nie doprowadzi do bezpośredniego lub pośredniego naruszenia zasady non-refoulement, w pogwałceniu międzynarodowych i wspólnotowych zobowiązań tego państwa członkowskiego; lub
- b) postanowić, że wniosek zostanie poddany procedurze badania dopuszczalności zgodnie z niniejszym artykułem i art. 30; lub
- c) postanowić, że procedura rozpatrywania wniosku zostanie przeprowadzona w trybie przyśpieszonym, zgodnie z art. 28 ust. 6 lit. i).

W przypadkach, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b) i c), państwa członkowskie mogą odstąpić od przestrzegania terminów normalnie obowiązujących w procedurze badania dopuszczalności lub w postępowaniu prowadzonym w trybie przyśpieszonym, zgodnie z prawodawstwem krajowym.

8. W przypadku, w którym osoba wobec której należy wykonać decyzję o przekazaniu na mocy rozporządzenia (UE) [nr.../...] [rozporządzenia dublińskiego] przedstawia dalsze informacje lub składa kolejny wniosek w przekazującym państwie członkowskim, informacje te lub kolejne wnioski rozpatrywane są przez odpowiedzialne państwo członkowskie określone w powyższym rozporządzeniu, zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Artykuł 35 Przepisy proceduralne

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by wnioskodawcy ubiegający się o ochronę międzynarodową, których wniosek podlega wstępnemu badaniu na mocy art. 34, korzystały z gwarancji przewidzianych w art. 11 ust. 1.

2. Państwa członkowskie mogą ustanowić w prawie krajowym przepisy dotyczące wstępnego badania wniosku na mocy art. 34. Przepisy te mogą, między innymi:

- a) zobowiązywać danego wnioskodawcę do wskazania faktów i przedstawienia dowodów, które uzasadniają nowe postępowanie;
- b) zezwalać na wstępne badanie wniosku wyłącznie na podstawie pisemnych oświadczeń bez przesłuchania, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 34 ust. 6.

Ustanowione warunki nie uniemożliwiają dostępu wnioskodawców do nowego postępowania, ani nie skutkują faktycznym zablokowaniem lub zasadniczym ograniczeniem takiego dostępu.

3. Państwa członkowskie dopilnowują, by:

- a) wnioskodawca został w odpowiedni sposób poinformowany o wyniku wstępnego badania wniosku i, jeżeli wniosek nie będzie dalej rozpatrywany, o powodach takiej decyzji i możliwościach wniesienia od niej środków zaskarżenia;
- b) jeżeli zachodzi jedna z sytuacji, o których mowa w art. 34 ust. 3, organ rozstrzygający jak najszybciej przystępuje do dalszego rozpatrywania kolejnego wniosku zgodnie z przepisami rozdziału II.

SEKCJA V

Artykuł 36 Procedury graniczne

1. Państwa członkowskie mogą, zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami określonymi w rozdziale II, przewidzieć procedury pozwalające podejmować na granicach lub w strefach tranzytowych państw członkowskich decyzje dotyczące:

- a) dopuszczalności wniosków, *o których mowa w art. 30*, składanych w takich miejscach; lub **[Popr. 89]**
- b) zasadniczej treści wniosku, w postępowaniu prowadzonym w trybie przyśpieszonym na mocy art. 28 ust. 6.

2. Państwa członkowskie dopilnowują, by decyzja podejmowana w ramach procedur przewidzianych w ust. 1 została podjęta w rozsądnym terminie. Jeżeli decyzja nie została podjęta w terminie czterech tygodni, wnioskodawca otrzymuje pozwolenie na wjazd na terytorium państwa członkowskiego, by jego wniosek został rozpatrzony zgodnie z innymi przepisami niniejszej dyrektywy. *Przetrzymanie wnioskodawców na granicy państw członkowskich lub w ich strefach tranzytowych jest porównywalne do zatrzymania, o którym mowa w art. 22.* **[Popr. 90]**

3. W przypadku przyjazdu dużej liczby obywateli państwa trzeciego lub bezpaństwowców składających wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy lub w strefie tranzytovej, co praktycznie uniemożliwia stosowanie przepisów ust. 1, procedury te mogą również być stosowane o ile i przez okres, w którym ci obywatele państwa trzeciego lub bezpaństwowcy są normalnie zakwaterowani w miejscach znajdujących się w pobliżu granicy lub strefy tranzytovej.

SEKCJA VI

Artykuł 37

Koncepcja *bezpiecznego państwa trzeciego*

1. Państwo trzecie *można uznać za bezpieczne tylko wtedy, gdy osoba ubiegająca się o ochronę międzynarodową będzie traktowana w danym państwie trzecim zgodnie z następującymi zasadami i warunkami:*

- a) *życie i wolność tej osoby nie są zagrożone z powodu rasy, wyznania, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych;*
- b) *nie grozi jej poważna krzywda określona w [dyrektywie/UE] [dyrektywie w sprawie kwalifikacji];*
- c) *przestrzegana jest zasada non-refoulement zgodnie z Konwencją genewską;*
- d) *przestrzegany jest ustanowiony w prawie międzynarodowym zakaz wydalania, jeżeli wydalenie naraziłoby daną osobę na tortury i okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie;*
- e) *istnieje możliwość ubiegania się o status uchodźcy lub innego rodzaju ochronę uzupełniającą porównywalną do ochrony nadawanej na mocy dyrektywy[....../UE] [dyrektywa w sprawie kwalifikacji] i jeżeli taki status lub ochrona zostaną przyznane, do otrzymania ochrony porównywalnej do ochrony przyznawanej na mocy powyższej dyrektywy;*
- f) *państwo to ratyfikowało postanowienia Konwencji genewskiej i przestrzega ich bez jakichkolwiek ograniczeń geograficznych;*
- g) *istnieją ustanowione prawem procedury azylowe; oraz*
- h) *państwo to zostało uznane za bezpieczne przez Parlament Europejski i Radę zgodnie z ust. 2.*

2. *Parlament Europejski i Rada, stanowiąc zgodnie z ze zwykłą procedurą ustawodawczą, zatwierdzają lub zmieniają wspólny wykaz państw trzecich, które zostały uznane za bezpieczne do celów ust. 1.*

3. Dane państwa członkowskie ustanawiają w prawie krajowym tryby wdrażania przepisów ust. 1 i **przepisy wymagające:**

- a) *istnienia związku pomiędzy osobą ubiegającą się o ochronę międzynarodową a danym państwem trzecim, na podstawie którego byłoby uzasadnione, aby osoba ta udała się do danego państwa;*
- b) *metod, za pomocą których właściwe organy upewniają się, że można zastosować koncepcję bezpiecznego państwa trzeciego w przypadku konkretnego państwa lub konkretnego wnioskodawcy. Metody te obejmują rozpatrywanie poszczególnych przypadków, aby ustalić, czy dane państwo jest bezpieczne dla konkretnego wnioskodawcy;*
- c) *przepisów zgodnych z prawem międzynarodowym umożliwiających odrębne zbadanie, czy dane państwo trzecie jest bezpieczne dla konkretnego wnioskodawcy, które zezwalają wnioskodawcy co najmniej kwestionować koncepcję bezpiecznego kraju trzeciego na podstawie argumentu, że dane państwo trzecie nie jest bezpieczne w jego konkretnym przypadku. Wnioskodawca może również kwestionować istnienie związku łączącego go z państwem trzecim, o którym mowa w lit. a).*

4. Wdrażając decyzję opartą ■ na niniejszym artykule, dane państwa członkowskie ■ informują odpowiednio wnioskodawcę ■ .

5. W przypadku gdy bezpieczny kraj trzeci nie dokona readmisji osoby ubiegającej się o azyl, państwa członkowskie dopilnowują, aby miała ona dostęp do procedury zgodnie z podstawowymi zasadami i gwarancjami opisanymi w rozdziale II.

6. **Państwa członkowskie nie sporządzają krajowych wykazów bezpiecznych państw pochodzenia ani krajowych wykazów bezpiecznych państw trzecich. [Popr. 91]**

ROZDZIAŁ IV
PROCEDURY COFNIĘCIA OCHRONY MIĘDZYNARODOWEJ

Artykuł 38
Cofnięcie statusu ochrony międzynarodowej

Państwa członkowskie dopilnowują, by można było rozpocząć rozpatrywanie zasadności cofnięcia ochrony międzynarodowej konkretnej osobie, kiedy pojawiają się nowe elementy lub nowe ustalenia wskazujące, że występują powody dla ponownego rozpatrzenia zasadności przyznanej jej ochrony.

Artykuł 39
Przepisy proceduralne

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by, w przypadkach gdy właściwy organ rozważa cofnięcie ochrony międzynarodowej przyznanego obywatelowi kraju trzeciego lub bezpaństwowcowi zgodnie z art. 14 lub 19 dyrektywy [.../..UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], osoba ta korzystała z następujących gwarancji:

- a) otrzymania pisemnej informacji, że właściwy organ ponownie rozważa, czy kwalifikuje się ona do przyznania jej ochrony międzynarodowej wraz z podaniem powodów takiego ponownego rozpatrzenia; oraz
- b) możliwości przedstawienia, w trakcie przesłuchania zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. b) oraz art. 13, 14 i 15 lub w formie oświadczenia pisemnego, powodów, dla których przyznana jej ochrona międzynarodowa nie powinna zostać cofnięta.

Ponadto państwa członkowskie dopilnowują, by w ramach takiego postępowania:

- a) właściwy organ mógł otrzymywać precyzyjne i aktualne informacje z różnych źródeł, takich jak, w odpowiednich przypadkach, UNHCR oraz Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, na temat ogólnej sytuacji panującej w krajach pochodzenia danych osób; oraz
- b) w przypadku gdy gromadzone są informacje dotyczące indywidualnej sprawy do celów ponownego rozpatrzenia ochrony międzynarodowej, nie są one uzyskiwane od osoby lub osób będących sprawcami prześladowań w sposób, który mógłby doprowadzić takie osoby do uzyskania bezpośrednich informacji, o tym że dana osoba jest beneficjentem ochrony międzynarodowej i że jej status jest poddawany ponownemu rozpatrzeniu, lub w sposób stwarzający zagrożenie dla integralności fizycznej tej osoby lub osób pozostających na jej utrzymaniu, lub dla wolności i bezpieczeństwa członków jej rodziny pozostających w kraju pochodzenia.

2. Państwa członkowskie dopilnowują, by decyzja właściwego organu o cofnięciu ochrony międzynarodowej została wydana na piśmie. Decyzja zawiera uzasadnienie faktyczne i prawne, a informacja o trybie odwołania się od decyzji jest przedstawiana na piśmie.

3. Po podjęciu przez właściwy organ decyzji o cofnięciu ochrony międzynarodowej w stosuje się również art. 18 ust. 2, art. 19 ust. 1 i art. 26.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, 2 i 3 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą zdecydować, że ochrona międzynarodowa ustaje z mocy prawa jeżeli beneficjent ochrony międzynarodowej w sposób jednoznaczny zrzekł się statusu beneficjenta ochrony międzynarodowej.

ROZDZIAŁ V POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE

Artykuł 40 Prawo do skutecznego środka odwoławczego

1. Państwa członkowskie dopilnowują, by wnioskodawcy ubiegający się o ochronę międzynarodową mieli prawo do skutecznego środka odwoławczego przed sądem w następujących sytuacjach:

- a) decyzji podjętej w sprawie ich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym decyzji:
 - (i) o uznaniu wniosku za bezzasadny w zakresie dotyczącym nadania statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
 - (ii) nowy(ii) uznającej wniosek za niedopuszczalny na mocy art. 30;
 - (iii) podjętej na granicy lub w strefie tranzytowej państwa członkowskiego na mocy art. 36 ust. 1;
 - (iv) odmowie rozpatrzenia wniosku na mocy art. 37;
- b) odmowy wznowienia postępowania dotyczącego rozpatrywania wniosku po jego umorzeniu na mocy art. 23 i 24;
- c) decyzji o cofnięciu statusu ochrony międzynarodowej, na mocy art. 39.

2. Państwa członkowskie dopilnowują, by osoby uznane przez organ rozstrzygający za osoby kwalifikujące się do objęcia ich ochroną uzupełniającą miały prawo do skutecznego środka odwoławczego, o którym mowa w ust. 1, od decyzji o uznaniu ich wniosku za bezzasadny w zakresie dotyczącym statusu uchodźcy.

Osobom tym przysługują prawa i świadczenia zagwarantowane beneficjentom ochrony uzupełniającej na mocy dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], do czasu zakończenia postępowania odwoławczego.

3. Państwa członkowskie dopilnowują, by skuteczny środek odwoławczy, o którym mowa w ust. 1 zapewniał pełne rozpatrzenie zarówno okoliczności faktycznych, jak i kwestii prawnych, w tym rozpatrzenie ex nunc potrzeby zapewnienia ochrony międzynarodowej na mocy dyrektywy [..././UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], co najmniej w postępowaniu odwoławczym przed sądem pierwszej instancji.

4. Państwa członkowskie ustanawiają *minimalne* terminy i inne normy konieczne, by wnioskodawca mógł korzystać z prawa do skutecznego środka odwoławczego na mocy ust. 1. **[Popr. 92]**

Państwa członkowskie wyznaczają termin, wynoszący co najmniej czterdzieści pięć dni roboczych, w którym wnioskodawcy mogą wnieść skuteczny środek odwoławczy. W przypadku wnioskodawców podlegających postępowaniu w trybie przyspieszonym, o którym mowa w art. 28 ust. 6, państwa członkowskie ustanawiają termin wynoszący co najmniej trzydzieści dni roboczych. Terminy nie uniemożliwiają ani nie utrudniają nadmiernie wnioskodawcom skorzystania ze skutecznego środka odwoławczego na mocy ust. 1. Państwa członkowskie mogą również przewidzieć kontrolę z urzędu decyzji podejmowanych na mocy art. 36. **[Popr. 93]**

5. Bez uszczerbku dla ust. 6, wnioskodawcy, którzy wnieśli środek odwoławczy przewidziany w ust. 1 niniejszego artykułu mogą pozostać na terytorium danego państwa członkowskiego do czasu jego rozpatrzenia.

6. W przypadku, w którym decyzja podjęta w postępowaniu prowadzonym w trybie przyspieszonym na mocy art. 28 ust. 6 oraz decyzja o uznaniu wniosku za niedopuszczalny na mocy art. 30 ust. 2 lit. d), oraz *jeżeli w takich przypadkach* prawodawstwo krajowe nie przewiduje prawa do pozostania w państwie członkowskim do czasu rozpatrzenia środka odwoławczego, sąd uprawniony jest do rozstrzygnięcia, czy wnioskodawca może pozostać na terytorium państwa członkowskiego, na wniosek danego wnioskodawcy lub z urzędu. **[Popr. 94]**

Niniejszego ustępu nie stosuje się do postępowania, o którym mowa w art. 36.

7. Państwa członkowskie zezwalają wnioskodawcy na pozostanie na swoim terytorium do czasu zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 6. ***Dopuszcza się wyjątek w przypadku kolejnych wniosków, które nie prowadzą do dalszego rozpatrzenia na podstawie art. 34 i 35, jeżeli podjęto decyzję o odesłaniu zgodnie z art. 3 ust. 4 dyrektywy 2008/115/UE, oraz w przypadku decyzji w postępowaniu zgodnie z art. 37, jeżeli jest to przewidziane w przepisach prawa krajowego.*** [Popr. 117]

8. Przepisy ust. 5, 6 i 7 niniejszego artykułu obowiązują bez uszczerbku dla art. 26 rozporządzenia (UE) nr [.../....][rozporządzenie dublińskie].

9. Państwa członkowskie ustanawiają na mocy ust. 1 terminy rozpatrzenia przez sąd decyzji organu rozstrzygającego.

10. W przypadku gdy wnioskodawcy przyznano na mocy prawa krajowego lub unijnego status związany z tymi samymi prawami i świadczeniami co status uchodźcy na mocy dyrektywy [.../.../UE] [dyrektywy w sprawie kwalifikowania], wnioskodawca może być uznany za osobę, która posiada skuteczny środek odwoławczy, w przypadku gdy sąd orzeknie, że środek odwoławczy na mocy ust. 1 jest niedopuszczalny lub że istnieje niewielkie prawdopodobieństwo jego powodzenia wobec tego, że wnioskodawca nie ma wystarczającego interesu w kontynuowaniu postępowania.

11. Państwa członkowskie mogą również ustanowić w prawodawstwie krajowym warunki, na jakich można założyć, że wnioskodawca w sposób dorozumiany wycofał środek odwoławczy lub zrezygnował z dalszego jego popierania zgodnie z ust. 1, wraz z normami proceduralnymi, których należy przy tym przestrzegać.

ROZDZIAŁ VI PRZEPISY OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 41 Możliwość odwołania się przez władze publiczne

Niniejsza dyrektywa nie wpływa na możliwość odwołania się przez władze publiczne od decyzji administracyjnych lub orzeczeń sądowych zgodnie z prawodawstwem krajowym.

Artykuł 42
Poufność

Państwa członkowskie dopilnowują, by organy wdrażające niniejszą dyrektywę zostały zobowiązane do przestrzegania zasady poufności określonej w prawie krajowym, w odniesieniu do wszelkich informacji, które uzyskują w trakcie swojej pracy.

Artykuł 43
Współpraca

Państwa członkowskie wyznaczają krajowy punkt kontaktowy i przekazują jego adres Komisji. Komisja przekazuje tę informację pozostałym państwom członkowskim.

Państwa członkowskie, w porozumieniu z Komisją, podejmują wszystkie niezbędne środki, by właściwe organy nawiązały bezpośrednią współpracę i wymieniały informacje.

Artykuł 44
Sprawozdanie

Nie później niż [...] Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich **oraz jej kosztów finansowych** i proponuje wszelkie konieczne zmiany. Państwa członkowskie przekazują Komisji wszelkie informacje **i dane finansowe** odpowiednie do sporządzenia takiego sprawozdania. Po przedstawieniu sprawozdania, Komisja składa Parlamentowi Europejskiemu i Radzie przynajmniej co **dwa lata** sprawozdania w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w państwach członkowskich. **[Popr. 95]**

Artykuł 45 Transpozycja

Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. [...] najpóźniej do dnia [...]. wykonania Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów oraz tabelę korelacji pomiędzy tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 28 ust. 3 najpóźniej do dnia ...* Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów oraz tabelę korelacji pomiędzy tymi przepisami a niniejszą dyrektywą. [**Popr. 96**]

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.

Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego objętych zakresem niniejszej dyrektywy oraz tabelę korelacji między tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

*

Dwa lata od terminu transpozycji niniejszej dyrektywy.

Artykuł 46 Przepisy przejściowe

Państwa członkowskie stosują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne Państwa członkowskie stosują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne określone w art. 45 akapit pierwszy do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych po dniu [...] i do procedur cofnięcia ochrony międzynarodowej rozpoczętych po dniu [...]. Wnioski złożone przed dniem [...] oraz procedury cofnięcia statusu uchodźcy wszczęte przed dniem [...] regulowane są przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, zgodnie z dyrektywą 2005/85/UE.

Państwa członkowskie stosują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne określone w art. 45 akapit drugi do wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych po dniu [...]. Wnioski złożone przed dniem [...] regulowane są przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi, zgodnie z dyrektywą 2005/85/UE.

Artykuł 47 Uchylenie

Dyrektywa 2005/85/UE traci moc od dnia [dzień po dacie określonej w art. 46 akapit pierwszy niniejszej dyrektywy], bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu przeniesienia do prawa krajowego dyrektywy określonego w załączniku II część B.

Odesłanie do uchylonej dyrektywy należy odczytywać jako odesłanie do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

Artykuł 48
Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuły [...] stosuje się od dnia [dzień po dacie określonej w art. 45 akapit pierwszy].

Artykuł 49
Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z traktatami.

Sporządzono w [...]

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

Definicja „organu rozstrzygającego”

Przy wprowadzaniu w życie przepisów niniejszej dyrektywy, Irlandia może, o ile nadal będą miały zastosowanie przepisy art. 17 ust. 1 ustawy o uchodźcach (Refugee Act) z 1996 r. (z późn. zm.), uznawać, że:

- „organ rozstrzygający”, o którym mowa w art. 2 lit. f) niniejszej dyrektywy, w odniesieniu do rozpatrzenia, czy wnioskodawca powinien lub, w zależności od przypadku, nie powinien zostać uznany za uchodźcę, oznacza Office of the Refugee Applications Commissioner; oraz
- „decyzje w pierwszej instancji”, przewidziane w art. 2 lit. f) niniejszej dyrektywy, obejmują zalecenia Refugee Applications Commissioner odnośnie tego czy wnioskodawca powinien lub, w zależności od przypadku, nie powinien zostać uznany za uchodźcę.

Irlandia poinformuje Komisję o wszelkich zmianach w przepisach art. 17 ust. 1 ustawy o uchodźcach (Refugee Act) z 1996 r. (z późn. zm.).

■ [Popr. 85]

ZAŁĄCZNIK II

Część A

Uchylona dyrektywa
(określona w art. 47)

Dyrektywa Rady 2005/85/WE

(Dz.U. L 326 z 13.12.2005, s.
13)

Część B

Termin na przeniesienie do prawa krajowego
(określony w art. 48)

Dyrektywa	Termin na przeniesienie
2005/85/WE	Pierwszy termin: do dnia 1 grudnia 2007 r. Drugi termin: do dnia 1 grudnia 2008 r.

ZAŁĄCZNIK III

Tabela korelacji¹

Dyrektywa 2005/85/WE

Niniejsza dyrektywa

art. 1	art. 1
art. 2 lit. a)	art. 2 lit. a)
art. 2 lit. b)	art. 2 lit. b)
art. 2 lit. c)	art. 2 lit. c)
-	art. 2 lit. d)
art. 2 lit. d)	art. 2 lit. e)
art. 2 lit. e)	art. 2 lit. f)
art. 2 lit. f)	art. 2 lit. g)
-	art. 2 lit. h)
-	art. 2 lit. i)
art. 2 lit. g)	art. 2 lit. j)
-	art. 2 lit. k)
-	art. 2 lit. l)
art. 2 lit. h)	art. 2 lit. m)
art. 2 lit. i)	art. 2 lit. n)
art. 2 lit. j)	art. 2 lit. o)
art. 2 lit. k)	art. 2 lit. p)
art. 3 ust. 1	art. 3 ust. 1
art. 3 ust. 2	art. 3 ust. 2
art. 3 ust. 3	-
art. 3 ust. 4	art. 3 ust. 3

¹ Tabela korelacji nie została zaktualizowana.

art. 4 ust. 1 akapit pierwszy
art. 4 ust. 1 akapit drugi
-
art. 4 ust. 2
art. 4 ust. 3
-
art. 5
art. 6 ust. 1
-
-
art. 6 ust. 2
art. 6 ust. 3
-
-
art. 6 ust. 4
art. 6 ust. 5
-
-
-
art. 7 ust. 1
art. 7 ust. 2
-
art. 8 ust. 1
-
art. 8 ust. 2 lit. a)
art. 8 ust. 2 lit. b)
art. 8 ust. 2 lit. c)
-
art. 8 ust. 3
art. 8 ust. 5

art. 4 ust. 1 akapit pierwszy
-
art. 4 ust. 2
art. 4 ust. 3
art. 4 ust. 4
art. 4 ust. 5
art. 5
-
art. 6 ust. 1
art. 6 ust. 2
art. 6 ust. 3
art. 6 ust. 4
art. 6 ust. 5
art. 6 ust. 6
art. 6 ust. 7
-
art. 6 ust. 8
art. 6 ust. 9
art. 7 ust. 1-3
art. 8 ust. 1
art. 8 ust. 2
art. 8 ust. 3
art. 9 ust. 1
art. 9 ust. 2
art. 9 ust. 3 lit. a)
art. 9 ust. 3 lit. b)
art. 9 ust. 3 lit. c)
art. 9 ust. 3 lit. d)
art. 9 ust. 4
art. 9 ust. 5

art. 9 ust. 1
art. 9 ust. 2 akapit pierwszy
art. 9 ust. 2 akapit drugi
art. 9 ust. 3
-
art. 10
art. 11
art. 12 ust. 1
art. 12 ust. 2 lit. a)
art. 12 ust. 2 lit. b)
art. 12 ust. 2 lit. c)
art. 12 ust. 3
art. 12 ust. 4-6
art. 13 ust. 1 i 2
art. 13 ust. 3 lit. a)
-
art. 13 ust. 3 lit. b)
-
-
art. 13 ust. 4
art. 13 ust. 5
-
art. 14
-
-

art. 10 ust. 1
art. 10 ust. 2 akapit pierwszy
-
art. 10 ust. 3
art. 10 ust. 4
art. 11
art. 12
art. 13 ust. 1
art. 13 ust. 2 lit. a)
-
-
art. 13 ust. 2 lit. b)
art. 13 ust. 3-5
art. 14 ust. 1 i 2
art. 14 ust. 3 lit. a)
art. 14 ust. 3 lit. b)
art. 14 ust. 3 lit. c)
art. 14 ust. 3 lit. d)
art. 14 ust. 3 lit. e)
art. 14 ust. 4
-
art. 15
-
art. 16
art. 17

art. 15 ust. 1 i 2 oraz ust. 3 akapit pierwszy
art. 15 ust. 3 lit. a)
art. 15 ust. 3 lit. b)
art. 15 ust. 3 lit. c)
art. 15 ust. 3 lit. d)
art. 15 ust. 3 akapit drugi
-
art. 15 ust. 4
-
art. 15 ust. 5
art. 15 ust. 6
art. 16 ust. 1
art. 16 ust. 2
-
art. 16 ust. 3
art. 16 ust. 4
-
art. 17 ust. 1
art. 17 ust. 2 lit. a)
art. 17 ust. 2 lit. b)
art. 17 ust. 2 lit. c)
art. 17 ust. 3
art. 17 ust. 4
-
art. 17 ust. 5
-
art. 17 ust. 6
art. 18
art. 19

art. 18 ust. 1 i 2 oraz ust. 3 akapit pierwszy
-
art. 18 ust. 3 lit. a)
art. 18 ust. 3 lit. b)
-
-
art. 18 ust. 3 akapit drugi
art. 18 ust. 4
art. 18 ust. 5
art. 18 ust. 6
art. 18 ust. 7
art. 19 ust. 1
art. 19 ust. 2
art. 19 ust. 3
art. 19 ust. 4
art. 19 ust. 4
art. 20 ust. 1-3
art. 21 ust. 1
art. 21 ust. 2 lit. a)
-
art. 21 ust. 2 lit. b)
-
art. 21 ust. 3
art. 21 ust. 4
art. 21 ust. 5
art. 21 ust. 6
art. 21 ust. 7
art. 22
art. 23

art. 20
art. 20 ust. 1 lit. a) i b)
art. 20 ust. 2
-
art. 21
art. 22
art. 23
art. 23 ust. 1
art. 23 ust. 2 akapit pierwszy
art. 23 ust. 2 akapit drugi
-
-
art. 23 ust. 3
art. 23 ust. 4
art. 23 ust. 4 lit. a)
art. 23 ust. 4 lit. b)
art. 23 ust. 4 lit. c) ppkt (i)
art. 23 ust. 4 lit. c) ppkt (ii)
art. 23 ust. 4 lit. d)
art. 23 ust. 4 lit. e)
art. 23 ust. 4 lit. f)
art. 23 ust. 4 lit. g)
art. 23 ust. 4 lit. h)
art. 23 ust. 4 ppkt (i)
art. 23 ust. 4 lit. j)
art. 23 ust. 4 lit. k)-n)
art. 23 ust. 4 lit. o)
-
-
-

art. 24
art. 24 ust. 1 lit. a) i b)
art. 24 ust. 2
art. 24 ust. 3
art. 25
art. 26
art. 27
art. 27 ust. 1
art. 27 ust. 2
-
art. 27 ust. 3
art. 27 ust. 4
art. 27 ust. 5
art. 27 ust. 6
art. 27 ust. 6 lit. a)
-
art. 27 ust. 6 lit. b)
-
art. 27 ust. 6 lit. c)
-
art. 27 ust. 6 lit. d)
-
-
-
art. 27 ust. 6 lit. f)
-
art. 27 ust. 6 lit. e)
art. 27 ust. 7
art. 27 ust. 8
art. 27 ust. 9

-
art. 24
art. 25
art. 25 ust. 1
art. 25 ust. 2 lit. a)-c)
art. 25 ust. 2 lit. d) i e)
art. 25 ust. 2 lit. f) i g)
-
art. 26
art. 27
art. 27 ust. 1 lit. a)
-
art. 27 ust. 1 lit. b)-d)
art. 27 ust. 2-5
art. 28
art. 29
art. 30
art. 30 ust. 2-4
-
art. 30 ust. 5
art. 30 ust. 6
art. 31
art. 31 ust. 2
art. 31 ust. 3
art. 32 ust. 1-7
-
art. 33
art. 34
art. 34 ust. 1 i ust. 2 lit. a)
art. 34 ust. 2 lit. b)
art. 34 ust. 2 lit. c)
art. 34 ust. 3 lit. a) i b)

art. 28
-
art. 29
art. 29 ust. 1
art. 29 ust. 2 lit. a)-c)
-
art. 29 ust. 2 lit. d) i e)
art. 30
art. 31
art. 32
art. 32 ust. 1 lit. a)
art. 32 ust. 1 lit. b)
art. 32 ust. 1 lit. c)-e)
art. 32 ust. 2-5
-
-
art. 33
-
art. 33 ust. 2
art. 33 ust. 3
art. 33 ust. 4
art. 34
-
art. 34 ust. 2
art. 35 ust. 1-7
art. 35 ust. 8 i 9
-
art. 36
art. 36 ust. 1 i ust. 2 lit. a)
-
art. 36 ust. 2 lit. b)
art. 36 ust. 3 lit. a) i b)

art. 35 ust. 1
-
art. 35 ust. 2 ust. 2 i ust. 3 lit. a)-f)
art. 35 ust. 4
art. 35 ust. 5
art. 36 ust. 1 – ust. 2 lit. c)
art. 36 ust. 2 lit. d)
art. 36 ust. 3
art. 36 ust. 4
art. 36 ust. 5
art. 36 ust. 6
art. 36 ust. 7
art. 37
art. 38
art. 39
art. 39 ust. 1 lit. a)
-
art. 39 ust. 1 lit. a) ppkt (i)
art. 39 ust. 1 lit. a) ppkt (ii)
art. 39 ust. 1 lit. a) ppkt (iii)
art. 39 ust. 1 lit. b)
art. 39 ust. 1 lit. c) i d)
art. 39 ust. 1 lit. e)
-
art. 39 ust. 2
art. 39 ust. 3
-
art. 39 ust. 4
art. 39 ust. 5
art. 39 ust. 6

art. 37 ust. 1 lit. a)
art. 37 ust. 1 lit. b)
-
art. 37 ust. 2
art. 37 ust. 3
art. 38 ust. 1 – ust. 2 lit. c)
-
-
art. 38 ust. 3
art. 38 ust. 4
art. 38 ust. 5
-
art. 39
art. 40
art. 41
art. 41 ust. 1 lit. a)
art. 41 ust. 1 lit. a) ppkt (i)
art. 41 ust. 1 lit. a) ppkt (ii)
art. 41 ust. 1 lit. a) ppkt (iii)
-
art. 41 ust. 1 lit. b)
-
art. 41 ust. 1 lit. c)
art. 41 ust. 2 i 3
art. 41 ust. 4
-
art. 41 ust. 5-8
art. 41 ust. 9
art. 41 ust. 10
art. 41 ust. 11

art. 40
art. 41
-
art. 42
art. 43
art. 44
-
art. 45
art. 46
Załącznik I
Załącznik II
Załącznik III
-
-

art. 42
art. 43
art. 44
art. 45
art. 46
art. 47
art. 48
art. 49
art. 50
Załącznik I
Załącznik II
-
Załącznik III
Załącznik IV